

בנק מזרחי טפחות

תמצית דוחות כספיים רבעוניים

ליום 30 ביוני 2019

תוכן העניינים הראשי

5	דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
47	סקירת הסיכונים
71	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
72	הצהרות לגבי גילוי בתמצית הדוחות הכספיים
74	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
75	תמצית הדוחות הכספיים
175	ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
184	נספחים לתמצית הדוחות הרבעוניים
191	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בתמצית הדוחות הרבעוניים

בנק מזרחי טפחות

דוח הדירקטוריון וההנהלה

תוכן העניינים

10	פתח דבר
10	מידע צופה פני עתיד
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
16	סיכונים עיקריים
16	יעדים ואסטרטגיה עסקית
16	התפתחויות במבנה ההון
16	התפתחויות במקורות המימון
17	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
18	התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע
18	התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית
18	נושאים נוספים
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
19	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
19	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
21	סיכונים מובילים ומתפתחים
21	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
21	אירועים לאחר תאריך המאזן
21	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
22	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
22	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
28	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
28	נכסים והתחייבויות
32	הון, הלימות הון ומינוף
35	פעילות חוץ מאזנית אחרת
36	מידע כספי לפי סגרי פעילות
46	חברות מוחזקות עיקריות
47	סקירת הסיכונים
47	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
48	הערכת גורמי הסיכון
49	סיכון אשראי
65	סיכון תפעולי
66	סיכון שוק וריבית
68	סיכון נדילת ומימון
69	סיכונים אחרים
69	סיכון ציות ורגולציה
69	סיכון חוצה גבולות
69	סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור
70	סיכון מוניטין
70	סיכון אסטרטגי-עסקי
71	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
71	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
71	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון והנהלה

11	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
13	מאזן - סעיפים עיקריים
14	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
19	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
20	השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
20	השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים)
21	השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
22	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
22	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
24	היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות) על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
24	פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
25	פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
26	נתוני Cost-Income Ratio
	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות
27	ויחס המינוף בתום הרבעון
27	נתוני הרווח והדיבידנד למניה
28	ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
28	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
28	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
	פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה
29	וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
29	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
30	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
30	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
31	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
31	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
32	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
32	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
32	הרכב ההון העצמי
33	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים
34	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
34	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
34	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
35	יחס המינוף של הבנק
35	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2018
	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק
35	שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
36	תוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
37	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
39	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

40	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
41	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
42	מגזר עסקים גדולים
43	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
44	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
45	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
48	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם
49	6 הלויים הגדולים בקבוצה
50	אשראי למטרת עסקאות הוניות
50	אשראי לחברות ממונפות
	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות
50	למדירה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
50	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
51	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
51	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
52	סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
54	סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
54	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
55	סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
56	סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
57	סיכון אשראי לפי ענפי משק
60	חשיפה למדינות זרות - מאוחד
61	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
63	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
63	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיוור
65	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיוור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
66	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
67	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
67	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
67	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
68	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
68	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2019

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 12 באוגוסט 2019 (י"א באב התשע"ט), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 ביוני 2019.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. תמצית הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים << מידע כספי מידע נלווה נוסף זה כולל:

- דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הוועדה לציבות פיננסית (ה-FSB).
- פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.
- קובץ של הדוחות הכספיים בפורמט XBRL.

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאופוליטיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צורך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאופוליטיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמייתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כוח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בקבוצת הבנק ותחומי פעילותה במחצית הראשונה של שנת 2019, בביצועים, בסיכונים אליהם חשוף הבנק, וכן ביעדים ובאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2018.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני ₪)

לרבעון שהסתיים ביום 31.3.2019	לרבעון שהסתיים ביום 30.6.2018	לרבעון שהסתיים ביום 30.9.2018	לרבעון שהסתיים ביום 31.12.2018	לרבעון שהסתיים ביום 31.3.2019	לרבעון שהסתיים ביום 30.6.2019
1,081	1,345	1,236	1,260	1,231	1,543
90	129	105	121	57	89
373	375	378	396	409	395
1,544	1,849	1,719	1,777	1,697	2,027
82	90	61	77	76	99
912	⁽¹⁾ 1,325	936	⁽¹⁾ 1,211	986	1,011
569	557	598	683	636	648
550	434	722	489	635	917
192	212	250	268	213	318
343	⁽¹⁾ 207	454	⁽¹⁾ 202	404	576

דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות מימון שאינן מריבית

עמלות והכנסות אחרות

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות ואחרות

מזה: משכורות והוצאות נלוות

רווח לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח

רווח נקי⁽²⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019
4,922	2,426	2,774
445	219	146
1,522	748	804
6,889	3,393	3,724
310	172	175
⁽¹⁾ 4,384	⁽¹⁾ 2,237	1,997
2,407	1,126	1,284
2,195	984	1,552
922	404	531
⁽¹⁾ 1,206	⁽¹⁾ 550	980

דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים

הכנסות ריבית, נטו

הכנסות מימון שאינן מריבית

עמלות והכנסות אחרות

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי

הוצאות תפעוליות ואחרות

מזה: משכורות והוצאות נלוות

רווח לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח

רווח נקי⁽²⁾

(1) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). הרווח הנקי של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, היה: ברבעון השני של שנת 2018 - 472 מיליוני שקלים חדשים. ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 378 מיליוני שקלים חדשים. במחצית הראשונה של שנת 2018 - 815 מיליוני שקלים חדשים. בשנת 2018 - 1,647 מיליוני שקלים חדשים.

(2) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי והון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-576 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 207 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד (שיעור הגידול ברווח הנקי המדווח - 178.3%). הרווח הנקי ללא חריגים⁽¹⁾ ברבעון המקביל אשתקד הסתכם ב-472 מיליוני שקלים חדשים, כאמור לעיל.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-980 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 550 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד (שיעור הגידול ברווח הנקי המדווח - 78.2%). הרווח הנקי ללא חריגים⁽¹⁾ בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם ב-815 מיליוני שקלים חדשים, כאמור לעיל.

שיעור הגידול ברווח הנקי (ללא חריגים), לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

ברבעון השני - **22.0%**

במחצית הראשונה - **20.2%**

התשואה על ההון במונחים שנתיים:

- 15.8% ברבעון השני, לעומת 6.1% (14.1% ללא חריגים⁽¹⁾) ברבעון המקביל אשתקד.

- 13.3% במחצית הראשונה, לעומת 8.1% (12.0% ללא חריגים⁽¹⁾) בתקופה המקבילה אשתקד ו-11.6% ללא חריגים⁽¹⁾ בשנת 2018.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה מפעילות שוטפת ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

- צמיחה בנכסים ועלייה במרווחי המימון כך שסך ההכנסות ברבעון השני של שנת 2019 גדלו בשיעור של 9.6%, לעומת הרבעון המקביל אשתקד (גידול בשיעור של 9.8% במחצית הראשונה בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד).

מדד המחירים (הידוע) לצרכן, שעלה ברבעון שחלף בשיעור של 1.5% (במחצית - 1.2%) וזאת בהשוואה לעלייה של 1.2% ברבעון המקביל אשתקד (במחצית - 0.9%), השפיע גם הוא על סך ההכנסות. לפרטים ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת להלן.

- גידול בהוצאות התפעוליות והאחרות:

ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2018 הפרשה של 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית.

סך ההוצאות התפעוליות מפעילות ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות.

ראה הסבר לשינויים בכל אחד מרכיבי ההוצאות התפעוליות, להלן.

(1) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). הרווח הנקי של הבנק ללא חריגים, כלומר - ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ליום	ליום	ליום	ליום	ליום	ליום	
31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	31.12.2018	31.3.2019	30.6.2019	
						מאזן - סעיפים עיקריים
242,805	246,593	248,831	257,873	260,011	264,223	סך כל המאזן
183,628	187,055	189,796	194,381	196,271	200,728	אשראי לציבור, נטו
43,156	42,380	42,423	45,162	48,396	48,700	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,057	9,926	10,093	11,081	9,130	8,816	ניירות ערך
1,378	1,364	1,360	1,424	1,387	1,375	בניינים וציוד
187,066	189,900	192,943	199,492	204,777	205,188	פיקדונות הציבור
29,864	30,034	29,769	30,616	27,721	31,596	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
885	875	655	625	619	554	פיקדונות מבנקים
13,890	13,986	14,441	14,681	15,121	15,740	הון עצמי ⁽¹⁾

ההתפתחות בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק, כאשר:

- סך כל המאזן ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-264.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 17.6 מיליארדי שקלים חדשים (7.1%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2018.
- האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-200.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 13.7 מיליארדי שקלים חדשים (7.3%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2018.
- פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-205.2 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 15.3 מיליארדי שקלים חדשים (8.1%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2018.
- ההון העצמי ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-15.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 1.8 מיליארדי שקלים חדשים (12.5%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2018. ראה להלן גם פרק הלימות ההון.

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	לרבעון שהסתיים ביום	
31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	31.12.2018	31.3.2019	30.6.2019	
						מדדי ביצוע עיקריים
10.3	⁽⁸⁾ 6.1	13.4	⁽⁸⁾ 5.7	11.3	15.8	תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽⁴⁾
0.97	0.60	1.24	0.54	1.06	1.48	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽⁴⁾
0.57	0.34	0.74	0.32	0.63	0.88	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
101.9	101.5	101.7	102.6	104.3	102.2	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
10.16	9.95	10.11	10.01	10.12	10.23	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון
5.43	5.38	5.47	5.42	5.54	5.67	יחס המינוף ⁽⁴⁾
⁽⁹⁾ 125	120	121	116	120	118	יחס כתיבי הנדילות (רבעוני) ⁽⁵⁾
2.57	3.06	2.80	2.84	2.65	3.13	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
						יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
59.1	⁽⁸⁾ 71.7	54.5	⁽⁸⁾ 68.1	58.1	49.9	(Cost Income Ratio) ⁽⁶⁾
1.47	0.89	1.95	0.87	1.73	2.46	רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
						מדדי איכות אשראי עיקריים
0.81	0.81	0.81	0.80	0.80	0.80	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.09	1.12	1.17	1.23	1.25	1.28	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.18	0.19	0.13	0.16	0.15	0.20	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
0.13	0.11	0.09	0.12	0.14	0.13	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
						נתונים נוספים
67.03	67.17	62.26	63.14	74.60	82.00	מחיר מניה (בשקלים חדשים) בתום הרבעון
47	59	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹⁰⁾ -	⁽¹⁰⁾ -	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
1.79	2.22	2.01	2.00	1.92	2.38	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
0.60	0.59	0.59	0.61	0.59	0.57	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשנה שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 30 ביוני
2018	2018	2018	2019
⁽⁸⁾ 8.5	⁽⁸⁾ 8.1		13.3
0.83	0.77		1.27
0.49	0.45		0.75
2.79	2.81		2.88
⁽⁸⁾ 63.6	⁽⁸⁾ 65.9		53.6
5.17	2.36		4.19
0.16	0.18		0.17
0.11	0.12		0.13
⁽¹⁰⁾ 106	106		⁽¹⁰⁾ -
1.99	2.01		2.14
0.60	0.60		0.58

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- חל שיפור משמעותי בתשואת הרווח הנקי שהגיע לשיעור של 15.8% ברבעון השני ולישעור של 13.3% במחצית הראשונה.
- במחצית הראשונה של שנת 2019 נמשכה מגמת גידול שולי הביטחון ליחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון.
- יחסי היעילות השוטפים הינם טובים לאורך זמן ואף ירדו ברבעון זה אל מתחת לשיעור של 50.0%.
- שיעור הוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה ירד לשיעור של 0.17%, לעומת 0.18% בתקופה המקבילה אשתקד.

סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

-
- (1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
- (2) מחושב על בסיס שנתי.
- (3) רווח נקי לסך נכסי הסיכון הממוצעים.
- (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באדל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
- (5) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- (6) סך הוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.
- (7) שיעור הדיבידנד למניה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בתקופה המדווחת.
- (8) הוצאות התפעוליות והאחרות כללו, בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). התשואה על ההון יחס היעילות של הבנק ללא השפעות החקירה, כלומר ללא הפרשות כאמור ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, הי:
תשואה על ההון ברבעון השני של שנת 2018	- 14.1%
תשואה על ההון ברבעון הרביעי של שנת 2018	- 10.7%
תשואה על ההון במחצית הראשונה של שנת 2018	- 12.0%
תשואה על ההון בשנת 2018	- 11.6%
יחס יעילות ברבעון השני של שנת 2018	- 53.2%
יחס יעילות ברבעון הרביעי של שנת 2018	- 61.3%
יחס יעילות ברבעון הראשונה של שנת 2018	- 61.3%
יחס יעילות במחצית הראשונה של שנת 2018	- 55.9%
יחס יעילות בשנת 2018	- 57.2%
- (9) כולל השפעת יישום הנחיות בנק ישראל להחלת שיעור משיכה מופחת בגין פיקדונות תפעוליים, החל מהרבעון הראשון של שנת 2018.
- (10) לא הוכרז דיבידנד החל מהרבעון השני של שנת 2018 ועד לרבעון הראשון של שנת 2019. לפרטים בדבר הכרזה על חלוקת דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019, ראה פרק דיבידנד לחלף.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכונים עיקריים

במסגרת תהליך למיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכיזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (בפרט סיכון הריבית בתיק הבנקאי), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגית המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגי-עסקי. הבנק בוחן באופן שוטף את מיפוי הסיכונים על מנת לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018. מידע על התפתחויות בסיכונים מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק. ראה להלן עדכונים להערכת גורמי הסיכון השונים, בפרק סקירת הסיכונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

לפרטים בדבר יעדי הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו לשנים 2017-2021, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים. ביום 11 באפריל 2019 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, הצעת כתיב אופציה לנושאי המשרה בבנק, וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות הון.

התוכנית (הכוללת בין היתר, וככל שיידרש, גיוס כתיב התחייבויות נדחים מותנים - CoCo), צפויה להביא לכך שיחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 13.33% בשנת 2019.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת איגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הרכיזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון וההנהלה מגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הרכיזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הרכיזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות. פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-205.2 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-199.5 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2018, גידול של 2.9%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו במחצית הראשונה של שנת 2019 בשיעור של 2.1%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד גדלו בשיעור של 7.5% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 3.8%. לפרטים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

גיוס כתיב התחייבות ואגרות חוב מהציבור

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

ביום 4 באוגוסט, 2019 פרסמה טפחות הנפקות תשקיף מדף, הנושא את התאריך 5 באוגוסט, 2019, להנפקת תעודות התחייבות. ביום 23 ביוני 2019 הנפיקה טפחות הנפקות אגרות חוב מסדרה חדשה (סדרה 49), צמודות למדד בערך נקוב של 3.0 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת 3.0 מיליארדי שקלים חדשים.

בנוסף, הנפיקה טפחות הנפקות, באותו יום, כתיב התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo מסדרה חדשה (סדרה 50), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, צמודים למדד בערך נקוב של 0.7 מיליארדי שקלים חדשים, תמורת 0.7 מיליארדי שקלים חדשים.

בנוסף לפעילות טפחות הנפקות, קיים לבנק עצמו תשקיף מדף בתוקף מיום 25 בספטמבר 2016 (נושא תאריך 26 בספטמבר 2016), שתוקפו הוארך על ידי רשות ניירות ערך עד ליום 24 בספטמבר 2019.

במחצית הראשונה של שנת 2019 לא בוצעה על ידי הבנק הנפקה מכוח תשקיף זה.

נכון למועד הדוחות הכספיים סך אגרות חוב וכתיב התחייבויות נדחים הסתכמו ב-31.6 מיליארדי שקלים חדשים, בהשוואה ל-30.6 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מכשירי הון מורכבים

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-2.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 2.2 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018.

לפרטים בדבר הנפקת כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo על ידי טפחות הנפקות, ראה לעיל.

מכשירי הון מורכבים אחרים

שטר הון אשר אינו כשיר להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ומופחת בהדרגה, ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-2.0 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליום 31 בדצמבר 2018.

כתבי התחייבויות אחרים

כתבי התחייבויות נדחים, אשר אינם נחשבים מכשירי הון מורכבים (נכללים בהון רובד 2 לעניין שמירת יחס הון מזערי ומופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר), ליום 30 ביוני 2019 הסתכמו ב-1.6 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליום 31 בדצמבר 2018.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 27 בנובמבר 2017, התקשר הבנק בהסכם עם בעלי השליטה של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "אגוד") המחזיקים יחדיו ב-47.63% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד, לרכישת מניות בנק אגוד ומיזוגו עם הבנק בדרך של החלפת מניות (להלן: "ההסכם"). כמו כן, עובר למועד ההתקשרות בהסכם, התקבלה הודעתו של בעל מניות נוסף של אגוד, המחזיק (באמצעות נאמנים) במניות אגוד המהוות כ-27.12% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד (להלן: "בעל המניות הנוסף"). על פי ההסכם, כפי שצוין בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017, בכפוף להתקיימות תנאים מתלים שעיקרם מפורט בהסכם, יפרסם הבנק הצעת רכש חליפין מלאה (להלן: "הצעת רכש") לרכישת מניות בנק אגוד ומנגד התחייבו בעלי מניות השליטה וכן בעל מניות הנוסף להיענות להצעת הרכש, שתושלם בכפוף לתנאים המתלים שנקבעו בהסכם.

ביום 30 במאי 2018 התקבלה החלטת מ"מ הממונה על ההגבלים העסקיים להתנגד למיזוג (להלן: "ההחלטה"). ביום 5 באוגוסט 2018 התקשר הבנק עם בעלי המניות בתוספת להסכם (להלן: "תוספת מספר 1"), על פיה הוסכם כי הצדדים וכן אגוד יגישו ערר על ההחלטה. ערר כאמור הוגש ביום 6 בספטמבר 2018. כמו כן, הוסכם כי המועד הקובע המוארך יחול בחלוף 12 חודשים ממועד החתימה על התוספת (להלן: "המועד הקובע המוארך") וכי היה ועד למועד הקובע המוארך יינתן פסק דין לפיו הערר נדחה, או לא יינתן פסק דין בערר, אזי יבוטל ההסכם. ביום 8 ביולי 2019 התקשרו הצדדים להסכם בתוספת מספר 2 להסכם (להלן: "תוספת מספר 2").

על פי תוספת מספר 2 "המועד הקובע המוארך" הוארך ויחול ביום 30 בנובמבר 2019, אולם אם עד למועד זה לא יינתן פסק דין בהליך הערר אזי כל אחד מן הצדדים להסכם יהיה זכאי להודיע לצד השני על דחיית מועד תחולתו של "המועד הקובע המוארך" ליום 31 בדצמבר 2019 (להלן: "המועד הקובע הנדחה"). עוד נקבע כי לבנק עומדת זכות לביטול ההסכם ככל שעד למועד הקובע המוארך או המועד הקובע הנדחה יחליט דירקטוריון הבנק כי מוצעה על ידי אגוד או שאגוד התקשר בעסקה חריגה (כהגדרת מונח זה בסעיף 1 לחוק החברות, התשנ"ט-1999), וזאת בנוסף על העילות המפורטות בסעיף 5.1 לדיווח המיידית מיום 5 באוגוסט 2018. בנוסף, על פי תוספת מספר 2, אם לא תתקבל הסכמת בנק ישראל להארכת תקופת הנאמנות בקשר עם החזקותיו של בעל המניות הנוסף עד למועד הקובע הנדחה, יהיה כל צד זכאי לבטל את ההסכם, כך שלמי מהצדדים, עובדיהם, נושאי משרה, מנהלים, בעלי מניות, או חברות קשורות לא תהיינה התחייבויות כלשהן הנובעות מההסכם ו/או טענות כנגד הצדדים האחרים להסכם, עובדיהם, יועציהם, נושאי משרה בהם, מנהליהם, בעלי מניותיהם או חברות קשורות.

לפרטים נוספים בדבר הסכם עם בעלי המניות בבנק אגוד והתוספת, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017, דוח מיידית מיום 30 במאי 2018 (מספר אסמכתא: 01-053347-2018), דוח מיידית מיום 25 ביוני 2018 (מספר אסמכתא: 01-01-2018-060643), דוח מיידית מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא: 01-072859-2018), דוח מיידית מיום 8 ביולי 2019 (מספר אסמכתא: 01-070000-2019).

מכירת זכויות והתחייבויות בתיק המשכנתאות

ברבעון הראשון של שנת 2019 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי למכירת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו של תיק הלוואות לדירור שסכומו הכולל הוא כ-0.7 מיליארדי שקלים חדשים. תיק הלוואות שנמכר כולל הלוואות שבהן שיעור המימון (LTV) אינו עולה על 60%. יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). בהתאם להסכם הניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידה, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדירור עבור עצמו, לרבות חלק בתיק הלוואות שנותר בבעלותו.

זכייה במכרז לשירותי קסטודיאן

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2018, זכה הבנק בהליך מכרזי למתן שירותי קסטודיאן לגוף מוסדי גדול, וכפועל יוצא קלט היקף משמעותי של נכסי הלקוח.

לפרטים בדבר התפתחויות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי ניהול, תפעול ו/או משמרת ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר (פעילות חוץ מאזנית אחרת), להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי, גילן של המערכות הקיימות בבנק ומעבר בנק יהב לפלטפורמה חדשה, הבנק סיים תהליך לבחינת מעבר מערכת הליבה של שוק ההון של הבנק למודול שוק ההון של פלטפורמה חדשה והחל בפרויקט ברבעון הראשון של שנת 2019. כמו כן לאחרונה אושר פרויקט משמעותי נוסף שעניינו החלפת מערכת ה-CRM במטרה להעצים את השירות האישי לכל לקוח.

התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית

הפעילות הבינלאומית בקבוצת הבנק כוללת פעילות עסקית ושירותי בנקאות פרטית באמצעות חברות בנות, סניפים ונציגויות בארץ, במקסיקו סיטי ובגרמניה. הפעילות הבינלאומית של הקבוצה בארץ מתמקדת בעיקר בבנקאות פרטית, ובמתן שירותים פיננסיים לתושבי חוץ בחוץ לארץ, במימון סחר חוץ, באשראי מקומי ובהשתתפות באשראים סינדיקטיביים. כמו כן, מתן שירותים בנקאיים ללקוחות ישראליים המקיימים פעילות בחוץ לארץ. הבנק בוחן את הפריסה הבינלאומית הכוללת בשלוחותיו בחוץ לארץ, ובמסגרת זו פועל לסגירתן של הנציגויות במקסיקו סיטי ובגרמניה והפסיק פעילות הנציגים הניידים של הבנק בחוץ לארץ.

לפירוט השלוחות השונות ועיסוקיהן ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו (תוצאות הפעילות בחוץ לארץ) בדוחות הכספיים לשנת 2018.

נושאים נוספים

אחריות תאגידית

ביום 1 באוגוסט 2019 פרסם הבנק את דוח האחריות התאגידית שלו לשנת 2018. לפרטים ראה דוח אחריות תאגידית של הבנק באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים

תיקון תקנון

ביום 2 באפריל 2019, אישרה האסיפה הכללית של הבנק תיקון תקנון הבנק, לעניין מינויים של דירקטורים (שאינם דירקטורים חיצוניים) באסיפה הכללית של הבנק ומשך כהונתם. לפרטים נוספים ראה דיווח מיום 2 באפריל 2019 (מספר אסמכתא 01-031993-2019).

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור 10 ב(2-4) לדוחות הכספיים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי; לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

לפרטים בדבר תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית, לעיל.

אופציות לנושאי משרה ומנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות

ביום 11 באפריל 2019 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, הקצאת כתבי אופציה לנושאי המשרה בבנק, וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק. לפרטים נוספים ראה בראשית דבר 16 לדוחות הכספיים.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018.

התפתחויות נוספות בשנת 2019:

לאחר שבשנת 2018 החלה מגמה של צמצום מוניטרי בחלק מהשווקים המפותחים אשר באה לידי ביטוי בעליית ריבית ובצמצום ההרחבות הכמותיות, מתחילת שנת 2019 נראה כי מגמה זו נעצרה. בארצות הברית הופחתה ריבית ה-FED ביולי 2019 בשיעור של 0.25 נקודות האחוז לרמה של 2.00%-2.25% ובאירופה הודיע ה-ECB כי הריבית המוניטרית לא תועלה בשנת 2019.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 המשק בישראל

התפתחויות ריאליות

צמיחת התוצר הסתכמה ברבעון הראשון של שנת 2019 בשיעור של 5.0%, לעומת שיעור של 3.9% ברבעון הקודם, ושל 3.3% בשנת 2018 כולה. קצב צמיחת התוצר ברבעון הראשון של שנת 2019 הושפע לחיוב בעיקר מהסעיפים הבאים: עלייה חדה בקצב הצמיחה של צריכת מוצרים בני קיימא (בעיקר בהשפעת הקדמת רכישות כלי רכב, טרם העלאת המס הירוק), מהמשך צמיחה בהשקעה בענפי משק ומעלייה ביצוא הסחורות והשירותים. מנגד, קצב הצמיחה הושפע לשלילה מהמשך התכווצות בסעיף ההשקעה בבנייה למגורים, ומהתמתנות הצמיחה בצריכה הפרטית השוטפת. חלק מהאינדיקטורים הכלכליים מעידים על התמתנות קצב הצמיחה במהלך הרבעון השני של השנה. המדד המשולב של בנק ישראל עלה במהלך ששת החודשים הראשונים של השנה בשיעור שנתי של 3.0%, לעומת עליה בשיעור של 3.4% ובשיעור של 3.9% בשנים 2018 ו-2017, בהתאמה. בנק ישראל מעריך כי המשק צמח במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 בהתאם לקצב הצמיחה הפוטנציאלי שלו בשיעור של כ-3%.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 עלה מדד המחירים לצרכן ב-0.9%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. עליית המדד הושפעה בעיקר מהתייקרות במחירי התחבורה והתקשורת, במחירי החינוך והתרבות, במחירי הדיור, במחירי תחזוקת הדירה ובמחירי המזון. ההתייקרות קוזזה בחלקה על ידי הוזלה במחירי ההלבשה וההנעלה. במהלך 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש יוני 2019 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.8%. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שער החליפין של:	30 ביוני 2019	31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי (באחוזים)
דולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.566	3.748	(4.9)
אירו (בשקלים חדשים)	4.062	4.292	(5.4)

ביום 6 באוגוסט 2019 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.494 - ייסוף של 3.8% מיום 30 ביוני 2019. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 3.908 ייסוף של 4.2% מיום 30 ביוני 2019.

מדיניות מוניטרית

מתחילת שנת 2019 לא חל שינוי בריבית בנק ישראל והיא נותרה ברמה של 0.25%. המדיניות המוניטארית של בנק ישראל מתחילת השנה הושפעה מן הגורמים הבאים: התכנסות המשק לקצב הצמיחה הפוטנציאלי שלו, בעקבות התמתנות קצב הגידול של הצריכה הפרטית לצד קיפאון ביצוא הסחורות; ציפיות אינפלציה לטווח הבינוני שנמצאות מעט מתחת למרכז יעד יציבות המחירים; התגברות הסיכונים הנשקפים לכלכלה העולמית נוכח החרפת

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

"מלחמת הסחר" בין ארצות הברית לסין; עליית הסיכון הפוליטי באירופה; האטת הצמיחה של הכלכלות העיקריות בעולם וסבירות גוברת בהן לנקיטת מדיניות מוניטרית מרחיבה.

בסוף חודש יולי 2019 פרסם נגיד בנק ישראל הודעה שבה נאמר כי להערכתו לא תועלה הריבית בישראל למשך זמן ממושך.

מדיניות פסקלית

במחצית הראשונה של שנת 2019 נרשם בתקציב הממשלה גירעון מצטבר בסך של 21.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת גירעון תקציבי מצטבר בסך של 7.8 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון ביחס לתוצר המקומי הגולמי ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש יוני 2019 הסתכם ב-3.9% לעומת יעד גירעון של 2.9% בשנת 2019 ובשנת 2018. במחצית הראשונה של שנת 2019 נרשם גידול של 10.4% בהוצאות משרדי הממשלה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, בעוד שסך גביית המסים גדל בשיעור נומינלי של 1.9% בלבד.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה) במהלך חמשת החודשים הראשונים של שנת 2019 בכ-17.4 אלף דירות, עלייה של כ-12% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, וירידה של 5% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2017. העלייה מוסברת בין היתר, מביצוע עסקאות של מחסורי דיור שזכו בדירות במסלול "מחיר למשתכן". במהלך חמשת החודשים הראשונים של שנת 2019 ניתנו לציבור הלוואות לדיור בסך של 26.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 23.7 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-21.2 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2017, עלייה של 10% ו-23%, בהתאמה. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיור בבעלות עלו במהלך 12 החודשים שהסתיימו בחודש מאי 2019 בשיעור של 1.6%, לאחר ירידה בשיעור של 1.6% בשנת 2018 ושל 0.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בעולם, ברבעון השני של שנת 2019, התנהל במגמה חיובית בהובלת הבורסות בארצות הברית ובשוק המניות בארץ במדדים המרכזיים.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2019 רבעון שני	2019 רבעון ראשון	2018 רבעון רביעי	2018 רבעון שלישי	2018 רבעון שני	2018 רבעון ראשון
תל-אביב 35	3.6	5.4	(10.9)	8.3	5.6	(4.9)
תל-אביב 125	4.7	6.4	(10.2)	9.0	4.0	(4.0)
תל-אביב 90	7.1	10.2	(9.0)	9.9	(1.3)	(1.7)

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המיירים הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 בכ-1.3 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה למחזור הממוצע ברבעון המקביל אשתקד.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2019 רבעון שני	2019 רבעון ראשון	2018 רבעון רביעי	2018 רבעון שלישי	2018 רבעון שני	2018 רבעון ראשון
אג"ח כללי	1.7	3.2	(1.6)	0.8	(0.5)	(0.1)
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	2.1	3.5	(1.6)	0.4	(0.5)	0.3
אג"ח ממשלתי לא צמודות	1.4	2.3	(0.4)	0.2	(1.1)	0.2
תל בונד 20	1.9	4.3	(2.4)	1.1	0.6	(0.4)
תל בונד 40	2.1	3.2	(1.9)	1.1	0.7	(0.4)

כלכלה עולמית

כלכלת ארצות הברית צמחה ברבעון השני של שנת 2019 בקצב שנתי של 2.1%, לעומת קצב של 3.1% ברבעון הקודם, ושל 2.9% בשנת 2018 כולה. במדדי המסחר הקמעונאי והייצור התעשייתי ובמדד מנהלי הרכש נרשמה התמתנות במחצית הראשונה של שנת 2019 על רקע המשך מתיחות הסחר מול סין והאיחוד האירופאי. בעקבות התמתנות מרבית האינדיקטורים הכלכליים, בחודש יולי 2019 הפחית ה-FED את הריבית ב-0.25 נקודות האחוז לרמה של 2.0%-2.25%. ההערכה בשווקי ההון הינה כי צפויות שתי הורדות ריבית נוספות עד סוף שנת 2019 לנוכח ההחרפה במלחמת הסחר.

התוצר בגוש האירו צמח ברבעון הראשון של שנת 2019 בשיעור של 1.2%, זהה לצמיחה ברבעון הקודם ולעומת צמיחה של 1.8% בשנת 2018 כולה. במחצית הראשונה של השנה המשיך מדד הייצור התעשייתי להתכווץ ומדד מנהלי הרכש ומדדי הציפיות המשיכו לרדת. במדד המסחר הקמעונאי חלה התמתנות במהלך הרבעון השני. בעקבות האטה בפעילות הכלכלית באירופה מתחילת שנת 2019, הודיע ה-ECB כי הריבית לא תועלה בשנת 2019, והכריז על תוכנית הלוואות חדשה לבנקים המסחריים (TLTRO) לצורך עידוד מנן אשראי לעסקים. בחודש אפריל 2019 אישר האיחוד האירופי את בקשתה של בריטניה לדחות את מועד פרישתה מהאיחוד ליום 31 באוקטובר 2019.

הכלכלה הסינית צמחה ברבעון השני של שנת 2019 בשיעור שנתי של 6.2%, לעומת קצב של 6.4% ברבעון הקודם, ושל 6.6% בשנת 2018 כולה. קצבי צמיחת מדדי הייצור התעשייתי והמסחר הקמעונאי התמתנו במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019, אם כי לקראת סוף התקופה חל בהם שיפור. במדד מנהלי הרכש היצרני חלה ירידה, והוא מעיד על התכווצות בפעילות הכלכלית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

מדד	2019 רבעון שני	2019 רבעון ראשון	2018 רבעון רביעי	2018 רבעון שלישי	2018 רבעון שני	2018 רבעון ראשון
דאו ג'ונס	2.6	11.2	(11.8)	9.0	0.7	(2.5)
S&P 500	3.8	13.1	(14.3)	7.2	2.9	(1.2)
נאסד"ק 100	4.0	16.6	(17.0)	8.3	7.0	2.9
DAX	7.6	9.2	(13.8)	(0.5)	1.7	(6.4)
FSTE 100	2.0	8.2	(10.4)	(1.7)	8.2	(8.2)
CAC	3.5	13.1	(13.9)	3.2	3.0	(2.7)
Nikkei	0.3	6.0	(17.0)	8.1	4.0	(5.8)

סיכונים מובילים ומתפתחים

במסגרת פעילותו נחשף הבנק לשורה של סיכונים מהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. במסגרת תהליך למיפוי וזיהוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים (או חדשים) העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק, סיכונים כגון: סיכוני אשראי, ריבית ונדיליות. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתעוררים, סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכוני אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע ומוניטין. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים לרבעון השני של שנת 2019 ולשנת 2018 המפורטים באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות בנק > < קשרי משקיעים > מידע כספי.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואה החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 3.10.3. ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו, לרבות בקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות.

אירועים לאחר תאריך המאזן

- לפרטים בדבר חלוקת דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019 ראה פרק "ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון" להלן, וכן דוח על השינויים בהון העצמי וביאור אירועים לאחר תאריך המאזן במסגרת תמצית דוחות כספיים אלה.
- ביום 4 באוגוסט 2019, לאחר תאריך המאזן, פרסמה טפחות הנפקות תשקיף מדף, הנושא את התאריך 5 באוגוסט, 2019, להנפקת תעודות התחייבות.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

כמפורט בביאור 1 ב. לדוחות כספיים אלה, ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מתבססת, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 9 שנים שהסתיימו במועד הדיווח.

כמפורט בביאור 1 ג. לדוחות כספיים אלה, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון ASU 2017-12 המעדכן את נושא 815 בקודיפיקציה בדבר מכשירים נגזרים וחשבונאות גידור. העדכון כולל שינויים בהנחיות המדידה והיעוד של יחסי גידור כשירים ובדרישות ההצגה של תוצאות הגידור.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-576 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 207 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד (שיעור הגידול ברווח הנקי המדווח - 178.3%). הרווח הנקי ללא חריגים⁽¹⁾ ברבעון המקביל אשתקד הסתכם ב-472 מיליוני שקלים חדשים. הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-980 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח נקי מדווח של 550 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד (שיעור הגידול ברווח הנקי המדווח - 78.2%). הרווח הנקי ללא חריגים⁽²⁾ בתקופה המקבילה אשתקד הסתכם ב-815 מיליוני שקלים חדשים.

שיעור הגידול ברווח הנקי (ללא חריגים), לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

ברבעון השני - 22.0%

במחצית הראשונה - 20.2%

התשואה על ההון במונחים שנתיים:

- 15.8% ברבעון השני, לעומת 6.1% (14.1% ללא חריגים⁽³⁾) ברבעון המקביל אשתקד.

- 13.3% במחצית הראשונה, לעומת 8.1% (12.0% ללא חריגים⁽⁴⁾) בתקופה המקבילה אשתקד ו-11.6% ללא חריגים⁽⁵⁾ בשנת 2018.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ ברבעון השני של שנת 2019, כמפורט להלן, הסתכמו ב-1,632 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,474 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 10.7%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ במחצית הראשונה של שנת 2019, כמפורט להלן, הסתכמו ב-2,920 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,645 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 10.4%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ מפעילות שוטפת ברבעון השני של שנת 2019, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-1,357 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,221 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 11.1%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ מפעילות שוטפת במחצית הראשונה של שנת 2019, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-2,706 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,362 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 14.6%.

שיעורי הגידול בפעילות השוטפת גבוהים משיעורי הגידול בהיקפי הפעילות וזאת לאור השיפור במרווחי המימון.

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	2018		2018		2019	
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
הכנסות ריבית, נטו	1,081	1,345	1,236	1,260	1,231	1,543
הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽²⁾	90	129	105	121	57	89
סך הכנסות מימון	1,171	1,474	1,341	1,381	1,288	1,632
בניכוי:						
השפעת מדד המחירים לצרכן	(39)	172	32	17	(42)	235
הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים	12	8	9	12	12	9
רווחים ממימוש איגרות חוב וניירות ערך זמינים למכירה ורווחים מאיגרות חוב למסחר, נטו	2	-	11	2	12	1
השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות ⁽³⁾⁽⁴⁾	55	73	36	26	(43)	30
סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	30	253	88	57	(61)	275
סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת	1,141	1,221	1,253	1,324	1,349	1,357
שיעור השינוי (באחוזים)	10.4					
שישה חודשים 2018		2,645				
שישה חודשים 2019		2,920				
סך הכנסות מימון						
סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת		283				214
סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת						
	14.6					2,706

(1) ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018).

הרווח הנקי של הבנק ללא חריגים, כלומר - ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך.

(2) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הוצאה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(3) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאוזנים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית), הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד, לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן. השפעות אחרות כוללות גם את השפעת החיסי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

(4) כולל רווחים ממניות שאינן למסחר:

- ברבעון הראשון של שנת 2019 - 16 מיליוני שקלים חדשים.

- ברבעון השני של שנת 2019 - 16 מיליוני שקלים חדשים.

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	רבעון שני 2018	רבעון שני 2019	מגזר פעילות
				אנשים פרטיים:
11.6	43	372	415	משקי בית- הלוואות לדיור
9.8	30	307	337	משקי בית- אחר
10.0	2	20	22	בנקאות פרטית
10.7	75	699	774	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
16.7	41	246	287	עסקים קטנים וזעירים
27.1	16	59	75	עסקים בינוניים
-	-	131	131	עסקים גדולים
3.4	1	29	30	גופים מוסדיים
12.5	58	465	523	סך הכל פעילות עסקית
6.9	18	260	278	ניהול פיננסי
10.6	151	1,424	1,575	סך הכל פעילות בישראל
14.0	7	50	57	פעילות חוץ לארץ
10.7	158	1,474	1,632	סך הכל

שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	מחצית ראשונה מחצית ראשונה 2018	מחצית ראשונה מחצית ראשונה 2019	מגזר פעילות
				אנשים פרטיים:
12.2	89	729	818	משקי בית- הלוואות לדיור
11.1	67	605	672	משקי בית- אחר
22.2	8	36	44	בנקאות פרטית
12.0	164	1,370	1,534	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
18.4	88	479	567	עסקים קטנים וזעירים
22.2	26	117	143	עסקים בינוניים
1.5	4	259	263	עסקים גדולים
3.3	2	60	62	גופים מוסדיים
13.1	120	915	1,035	סך הכל פעילות עסקית
(8.1)	(21)	258	237	ניהול פיננסי
10.3	263	2,543	2,806	סך הכל פעילות בישראל
11.8	12	102	114	פעילות חוץ לארץ
10.4	275	2,645	2,920	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	רבעון שני		רבעון שני		מחצית ראשונה		מחצית ראשונה	
	2019	2018	שיעור השינוי (באחוזים)	שיעור השינוי (באחוזים)	2019	2018	שיעור השינוי (באחוזים)	שיעור השינוי (באחוזים)
מטבע ישראלי לא צמוד	169,728	161,041	5.4		167,751	160,512	4.5	
מטבע ישראלי צמוד למדד	55,665	52,169	6.7		55,701	51,972	7.2	
מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)	12,645	13,629	(7.2)		13,582	12,958	4.8	
סך הכל	238,038	226,839	4.9		237,034	225,442	5.1	

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזרים השונים נובעים מצמיחת האשראי לציבור. הקיטון ביתרות הממוצעות במטבע חוץ נובע מהסטת שימושים למגזר השקלי, וזאת במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽⁴⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון שני		רבעון שני	
	2019	2018	מחצית ראשונה 2019	מחצית ראשונה 2018
מטבע ישראלי לא צמוד	2.10	1.97	2.11	1.94
מטבע ישראלי צמוד למדד	1.00	1.12	1.04	1.08
מטבע חוץ	0.68	1.00	0.73	1.29
סך הכל	1.86	1.78	1.79	1.70

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.

(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

שינויים בפערי הריבית:

במגזר השקלי הלא צמוד עלייה במרווחי המימון בהשוואה לתקופה המקבילה. במגזר השקלי הצמוד למדד - הירידה בפער הריבית נובעת מגיוס מקורות ארוכי טווח תוך קיבוע עלויות. במגזר מטבע חוץ - עלייה בריבית ה-FED השפיעה על עלות המקורות. ההכנסות מנכסים נגזרים נטו, לא נכללות במסגרת פערי הריבית המוצגים לעיל. בתוספת הכנסות אלו, לא חל שינוי מהותי בפער הריבית במטבע חוץ. פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-99 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.20% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 90 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.19% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו. ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-175 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.17% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 172 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, שיעור של 0.18% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו. ההפרשה הפרטנית כמפורט להלן הושפעה מהוצאות הפסדי אשראי בגין מספר לקוחות בודדים.

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור, כמפורט להלן, ירד במחצית הראשונה לשיעור של 0.44%, לעומת 0.48% בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור כמפורט להלן, הינו יציב.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

מגזרי הצמדה	רבעון שני		רבעון שני	
	2019	2018	מחצית ראשונה 2019	מחצית ראשונה 2018
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשבונאיות):	122	83	226	176
הגדלת הוצאות	(42)	(34)	(97)	(67)
הקטנת הוצאות	80	49	129	109
סך הכל הפרשה פרטנית	80	49	129	109
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:	2	4	5	4
לפי עומק הפיגור	17	37	41	59
אחרת	99	90	175	172
סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי	99	90	175	172
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):	0.20%	0.19%	0.17%	0.18%
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור	0.50%	0.49%	0.44%	0.48%
מזה: בגין הלוואות לדיור	0.03%	0.04%	0.03%	0.03%

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן פירוט הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

מחצית ראשונה 2018	מחצית ראשונה 2019	רבעון שני 2018	רבעון שני 2019	מגזר פעילות
				אנשים פרטיים:
17	19	11	11	משקי בית- הלוואות לדיור
49	51	27	24	משקי בית- אחר
1	-	1	-	בנקאות פרטית
67	70	39	35	סך הכל אנשים פרטיים
				פעילות עסקית:
71	66	33	29	עסקים קטנים וזעירים
10	16	6	15	עסקים בינוניים
19	28	11	23	עסקים גדולים
1	(3)	1	(2)	גופים מוסדיים
101	107	51	65	סך הכל פעילות עסקית
2	(3)	1	(1)	ניהול פיננסי
170	174	91	99	סך הכל פעילות בישראל
2	1	(1)	-	פעילות חוץ לארץ
172	175	90	99	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.
לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-484 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 504 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 20 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-950 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 967 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 17 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-89 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 129 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-146 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 219 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המימון שאינן מריבית כוללות רווחים ממניות שאינן למסחר בסך 32 מיליוני שקלים חדשים, 16 מיליוני שקלים חדשים בכל אחד מהרבעונים במחצית הראשונה של שנת 2019.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוון, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך והוצאות (הכנסות) בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה (ההוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית. השפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה בנכסים נגזרים נזקפת בהתאם לכללי החשבונאות להכנסות מימון שאינן מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-373 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 363 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 2.8%.

ההכנסות מעמלות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-756 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 725 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.3%, הנובע מהמשך הצמיחה בהיקפי הפעילות.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-22 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 12 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 10 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-48 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 23 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 25 מיליוני שקלים חדשים.

ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 נכללו רווחי הון של 10 ו-26 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-1,011 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,325 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, בו נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. שיעור הגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות ללא הפרשה בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית, כאמור לעיל, ברבעון השני של שנת 2019 לעומת הרבעון המקביל אשתקד הינו 12.3%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1,997 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,237 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בה נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. שיעור הגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות ללא הפרשה בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית, כאמור לעיל, במחצית הראשונה של שנת 2019 לעומת התקופה המקבילה אשתקד הינו 10.2%.

ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-648 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 557 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 16.3%.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1,284 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,126 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 14.0%.

מעבר לגידול השוטף בהוצאות השכר והפרשי עיתוי בין תקופות השוואה ברישום הוצאות נלוות לשכר, נרשם גידול בהפרשות לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-194 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 186 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 4.3%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-385 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 375 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שוטף בשיעור של 2.7%.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2019 ב-169 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 582 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, בו נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית.

ההוצאות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-328 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 736 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בה נכללה הפרשה בסך 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. שיעור הגידול בהוצאות האחרות השוטפות במחצית הראשונה של שנת 2019 לעומת התקופה המקבילה אשתקד (ללא הפרשה בגין החקירה) הינו 5.5%. הגידול במחצית הראשונה של השנה נובע מהפרשי עיתוי ברישום הוצאות לאורך השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽⁴⁾ (באחוזים):

	2019	2019	2018	2018	2018	2018
	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
Cost Income Ratio	49.9	58.1	(2)68.1	54.5	(2)71.7	59.1

	מחצית ראשונה 2019	מחצית ראשונה 2018	שנת 2018
Cost Income Ratio	53.6	(2)65.9	(2)63.6

(1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) ההוצאות התפעוליות והאחרות כלולן, בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). יחסי היעילות של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, היו:
 ברבעון השני של שנת 2018 - 53.2%
 ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 61.3%
 במחצית הראשונה של שנת 2018 - 55.9%
 בשנת 2018 - 57.2%

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-917 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 434 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 483 מיליוני שקלים חדשים.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1,552 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 984 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 568 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר מפורט לעיל.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון השני של שנת 2019 הסתכם ב-34.7%.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-34.2%.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון השני של שנת 2019 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת רווח של 1 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - במחצית הראשונה של שנת 2019 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, לעומת רווח של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-23 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 16 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-41 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 31 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווחי בנק יהב נובע מגידול בהיקפי פעילות, שיפור במרווחי המימון ורמת הוצאות יציבה.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-576 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 207 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-980 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 550 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השני של שנת 2019 ב-26 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ברווח של 62 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד כולל אחר של 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע בעיקר מהתאמות בגין הטבות לעובדים ומהתאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואות⁽¹⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות⁽³⁾ ויחס המינוף⁽⁴⁾ בתום הרבעון (באחוזים):

	2019	2019	2018	2018	2018	2018
	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
תשואת רווח נקי על ההון	15.8	11.3	(5)5.7	13.4	(5)6.1	10.3
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון	10.23	10.12	10.01	10.11	9.95	10.16
יחס כיסוי הנזילות (רבעוני)	118	120	116	121	120	(6)125
יחס המינוף בתום הרבעון	5.67	5.54	5.42	5.47	5.38	5.43

	מחצית ראשונה	מחצית ראשונה	שנת
	2019	2018	2018
תשואת רווח נקי על ההון	13.3	(5)8.1	(5)8.5

(1) תשואה בחישוב שנתי.

(2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכוללת את "סך כל האמצעים החוויים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.

(3) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באדל לסך החשיפות יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

(5) ההוצאות התפעוליות והאחרות כולן, בשנת 2018, הפרשה של 546 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית (425 מיליוני שקלים חדשים ברבעון השני של שנת 2018 ו-121 מיליוני שקלים חדשים ברבעון הרביעי של שנת 2018). תשואת הרווח הנקי על ההון של הבנק ללא חריגים, כלומר ללא הפרשות בגין החקירה ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות העסקית באותה תקופה והוצאות המס הנגזרות מכך, הי:

ברבעון השני של שנת 2018 - 14.1%
ברבעון הרביעי של שנת 2018 - 10.7%
במחצית הראשונה של שנת 2018 - 12.0%
בשנת 2018 - 11.6%

(6) כולל השפעת יישום הנחיות בנק ישראל להחלת שיעור משיכה מופחת בגין פיקדונות תפעוליים, החל מהרבעון הראשון של שנת 2018.

להלן נתוני הרווח והדיבידנד למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

	רבעון שני	רבעון שני	מחצית ראשונה	מחצית ראשונה	שנת
	2019	2018	2019	2018	2018
רווח בסיסי למניה	2.46	0.89	4.19	2.36	5.17
רווח מדולל למניה	2.45	0.88	4.17	2.35	5.15
דיבידנד למניה	(1)-	59	(1)-	106	(1)106

(1) לא הוכרז דיבידנד החל מהרבעון השני של שנת 2018 ועד לרבעון הראשון של שנת 2019. לפרטים בדבר הכרזה על חלוקת דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019, ראה פרק דיבידנד להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 30 ביוני 2018	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
2.5	7.1	257,873	246,593	264,223	סך כל המאזן
7.8	14.9	45,162	42,380	48,700	מזומנים ופיקדונות בבנקים
3.3	7.3	194,381	187,055	200,728	אשראי לציבור, נטו
(20.4)	(11.2)	11,081	9,926	8,816	ניירות ערך
(3.4)	0.8	1,424	1,364	1,375	בניינים וציוד
2.9	8.1	199,492	189,900	205,188	פיקדונות הציבור
(11.4)	(36.7)	625	875	554	פיקדונות מבנקים
3.2	5.2	30,616	30,034	31,596	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7.2	12.5	14,681	13,986	15,740	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים גדלה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 ב-3.5 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת המזומנים הינו במסגרת הניהול השוטף של נדילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 30 ביוני 2019 ל-76%, לעומת 75% בסוף שנת 2018. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 ב-6.3 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 3.3%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 30 ביוני 2018	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
3.7	7.5	129,087	124,557	133,845	מטבע ישראלי
4.8	8.4	53,339	51,534	55,884	לא צמוד
(8.0)	0.3	11,955	10,964	10,999	צמוד מדד
3.3	7.3	194,381	187,055	200,728	מט"ח כולל צמוד מט"ח
					סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 30 ביוני 2018	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
3.2	6.5	126,105	122,168	130,140	אנשים פרטיים:
0.6	2.3	20,932	20,593	21,061	משקי בית- הלוואות לדיור
6.1	9.5	98	95	104	משקי בית- אחר
2.8	5.9	147,135	142,856	151,305	בנקאות פרטית
					סך הכל אנשים פרטיים
5.7	12.8	18,977	17,775	20,059	פעילות עסקית:
9.3	23.6	6,585	5,822	7,196	עסקים קטנים וזעירים
5.4	9.4	16,236	15,640	17,107	עסקים בינוניים
(17.5)	(20.9)	1,331	1,388	1,098	עסקים גדולים
5.4	11.9	43,129	40,625	45,460	גופים מוסדיים
					סך הכל פעילות עסקית
(3.7)	10.9	4,117	3,574	3,963	פעילות חוץ לארץ
3.3	7.3	194,381	187,055	200,728	סך הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי הפעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2018
סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	סיכון
אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾
חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל
1,120	63	1,183	897	45	942	1,101	64	1,165	152
151	-	151	310	-	310	152	-	152	48
2,086	47	2,133	1,623	34	1,657	1,724	48	1,772	112
3,357	110	3,467	2,830	79	2,909	2,977	112	3,089	112
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	1,463	1,220	1,316	866	1,073	1,058	1,073	1,058	1,073
2. נכסים שאינם מבצעים⁽³⁾									

- (1) אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (2) רבות בגין הלוואות לדיר שביקשן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיר שביקשן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר, בסך של 1,407 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 ביוני 2018 - 1,159 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2018 - 1,241 מיליוני שקלים חדשים).
 (3) נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיר), סיכון אשראי בענף המשק בינו ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדיר ראה פרק סיכון אשראי.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי ומסיכון אשראי חוץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל לציבור בקבוצת הבנק הסתכם ביום 30 ביוני 2019 ב-261 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 254 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2018, גידול בשיעור של 2.7%.

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת (באחוזים) לעומת	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת (באחוזים) לעומת	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019
4.7	(3.0)	15,586	16,836	16,324
5.7	(2.7)	10,544	11,448	11,142
3.0	3.9	16,730	16,577	17,228
4.9	8.1	7,574	7,352	7,948
4.3	2.6	7,482	7,607	7,807
(0.8)	20.3	7,945	6,550	7,882
2.3	9.9	2,388	2,222	2,442
(43.2)	(28.4)	292	232	166
(5.9)	(6.5)	246,375	247,937	231,735
(34.7)	(38.7)	3,240	3,453	2,117
(37.8)	(32.3)	3,661	3,364	2,276

- (1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים.
 (2) כולל עסקאות פורוורד, SWAPS, אופציות נגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך קטנה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 ב-2.3 מיליארדי שקלים חדשים וב-1.1 מיליארדי שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ⁽¹⁾	שווי הוגן ⁽⁴⁾
30 ביוני 2019				
2,701	2,701	42	-	2,743
5,576	5,537	⁽²⁾ 53	⁽²⁾ (14)	5,576
126	110	⁽³⁾ 16	-	126
413	412	⁽³⁾ 1	-	413
8,816	8,760	112	(14)	8,858
סך כל ניירות הערך				
30 ביוני 2018				
3,081	3,081	48	(2)	3,127
6,424	6,525	⁽²⁾ 5	⁽²⁾ (106)	6,424
421	426	-	⁽³⁾ (5)	421
9,926	10,032	53	(113)	9,972
סך כל ניירות הערך				
31 בדצמבר 2018				
3,917	3,917	29	(6)	3,940
6,876	6,965	⁽²⁾ 6	⁽²⁾ (95)	6,876
288	288	-	-	288
11,081	11,170	35	(101)	11,104
סך כל ניירות הערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

(4) לפרטים בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים ראה ביאור 2.g.1. לדוחות הכספיים.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שער השני (באחוזים) לעומת	שער השני (באחוזים) לעומת	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019
שער השני (באחוזים) לעומת 31 בדצמבר 2018	שער השני (באחוזים) לעומת 30 ביוני 2018			
(38.4)	(24.0)	4,661	3,781	2,872
80.4	80.8	418	417	754
(14.3)	(10.2)	5,910	5,637	5,064
37.0	38.5	92	91	126
(20.4)	(11.2)	11,081	9,926	8,816
סך הכל				

מטבע ישראלי

לא צמוד

צמוד מדד

מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)

פריטים לא כספיים

סך הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום 31 בדצמבר 2018	הערך במאזן ליום 30 ביוני 2018	הערך במאזן ליום 30 ביוני 2019	
			איגרות חוב ממשלתיות:
8,625	7,763	6,355	ממשלת ישראל
1,862	1,588	2,028	ממשלת ארצות הברית
10,487	9,351	8,383	סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
			איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:⁽¹⁾
74	71	72	ארצות הברית
186	179	91	גרמניה
224	217	144	אחר
484	467	307	סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
			איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):
10	10	-	שירותים ציבוריים וקהילתיים
8	7	-	שירותים פיננסיים
18	17	-	סך הכל איגרות חוב של חברות
92	91	126	השקעה במניות שאינן למסחר
⁽³⁾ 91	⁽³⁾ 90	⁽²⁾ 57	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
11,081	9,926	8,816	סך הכל ניירות ערך

(1) כולל חשיפה לבנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB).

(2) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. לפרטים בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים ראה ביאור 2.1.1. לדוחות הכספיים.

(3) מוצג לפי עלות.

לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

בניינים וציוד - יתרת בניינים וציוד קטנה במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-49 מיליוני שקלים חדשים. הקיטון ביתרת בניינים וציוד נובע משינוי שוטף בגין פחת ומנגד מהשקעות חדשות, בעיקר במסגרת ההשקעות הטכנולוגיות.

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 30 ביוני 2019 ל-78%, לעומת 77% ביום 31 בדצמבר 2018. במחצית הראשונה של שנת 2019 גדל היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, ב-5.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 2.9% (גידול בשיעור של 8.1% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד).

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 30 ביוני 2018	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
2.1	1.1	145,705	141,259	148,820	מטבע ישראלי
7.5	11.6	14,443	13,913	15,520	לא צמוד
3.8	17.6	39,344	34,728	40,848	צמוד מדד
2.9	8.1	199,492	189,900	205,188	מט"ח כולל צמוד מט"ח
					סך הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 30 ביוני 2018	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
3.4	8.9	82,119	77,996	84,917	אנשים פרטיים:
2.9	11.5	13,777	12,712	14,179	משקי בית- אחר
3.3	9.2	95,896	90,708	99,096	בנקאות פרטית
					סך הכל אנשים פרטיים
					פעילות עסקית:
11.8	27.4	22,664	19,893	25,342	עסקים קטנים וזעירים
(0.2)	7.0	8,332	7,775	8,316	עסקים בינוניים
(11.9)	3.0	29,460	25,187	25,943	עסקים גדולים
10.7	2.5	37,712	40,733	41,731	גופים מוסדיים
3.2	8.3	98,168	93,588	101,332	סך הכל פעילות עסקית
(12.3)	(15.1)	5,428	5,604	4,760	פעילות חוץ לארץ
2.9	8.1	199,492	189,900	205,188	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
69,559	66,501	72,114	תקרת הפיקדון
47,240	43,719	48,962	עד 1
26,703	27,337	28,735	מעל 1 עד 10
18,658	24,562	20,297	מעל 10 עד 100
37,332	27,781	35,080	מעל 100 עד 500
199,492	189,900	205,188	מעל 500
			סך הכל

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-0.6 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 0.1 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2018.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-31.6 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 1.0 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2018. ראה גם פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

הון, הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-15.7 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 14.7 ו-14.0 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018 וליום 30 ביוני 2018, גידול של 7.2% ו-12.5%, בהתאמה.

להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
2,197	2,191	2,218	הון מניות ופרמיה ⁽⁴⁾
48	54	44	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(346)	(385)	(284)	הפסד כולל אחר מצטבר ⁽²⁾⁽³⁾
12,782	12,126	13,762	עודפים ⁽⁴⁾
14,681	13,986	15,740	סך הכל

(1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.

(2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

(3) כולל התחייבות אקטוארית בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

(4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות וההוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח הכולל האחר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 30 ביוני 2019 הגיע ל-5.96%, לעומת 5.69% ליום 31 בדצמבר 2018 ו-5.67% ליום 30 ביוני 2018.

הלימות הון

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2.

הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 30 ביוני 2019 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק).

כתבי התחייבויות נדחים, שהוכרו כמכשירי הון רובד 2 על פי ההוראות הקודמות, אינם כשירים כהון פיקוחי על פי ההוראות הנוכחיות (בעיקר עקב היעדר מנגנון ספיגת הפסדים) ומופחתים על פני תקופת הוראות מעבר.

תכנון ההון של הבנק

תכנון ההון במהלך עסקים רגיל - הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה:

שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליון שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארד שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%.

תהליך פנימי להערכת ההון - במסגרת התהליך בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחשי קיצון.

אופק התכנון הינו לשלוש שנים ובו מאתגר הבנק את התוכנית האסטרטגית בשורה של תרחשי קיצון הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק ושוקים את ההון שלו. תוצאות תכנון ההון האחרון של הבנק מראות כי כרית הספיגה הונית מספקת.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים (במיליון שקלים חדשים):

	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2018	ליום 31 בדצמבר 2018
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1	16,220	14,508	15,172
הון רובד 1	16,220	14,508	15,172
הון רובד 2	5,783	4,860	5,515
סך הכל הון כולל	22,003	19,368	20,687
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	146,566	134,881	140,572
סיכונים שוק	2,214	1,748	1,494
סיכון תפעולי	9,846	9,155	9,561
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	158,626	145,784	151,627

יחס הון לרכיבי סיכון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס הון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.83% ו-13.33%, בהתאמה.

לפרטים נוספים על החלטות הדירקטוריון הנוגעות ליחס הון לרכיבי סיכון ולמדיניות חלוקת הדיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2018 ופרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון (מדיניות חלוקת דיבידנד), להלן.

להלן התפתחות יחס הון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
10.01	9.95	10.23	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.64	13.29	13.87	יחס הון הכולל לרכיבי סיכון
9.84	9.84	9.83	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים
13.34	13.34	13.33	יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 ביוני 2018		ליום 30 ביוני 2019		
ליום 31 יתרות משוקללות של בדצמבר 2018	נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	ליום 30 ביוני יתרות משוקללות של 2018	נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	ליום 30 ביוני יתרות משוקללות של 2019	נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	קבוצת חשיפה
30	223	113	847	29	218	חובות של ריבוניות
26	197	70	521	27	205	חובות של ישויות סקטור ציבורי
95	712	102	767	90	677	חובות של תאגידים בנקאיים
5,625	42,166	5,332	39,970	5,842	43,829	חובות של תאגידים
337	2,523	335	2,512	437	3,279	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
2,022	15,154	1,969	14,757	2,111	15,835	חשיפות קמעונאיות ליחידים
996	7,468	935	7,011	958	7,186	הלוואות לעסקים קטנים
8,893	66,663	8,484	63,599	9,279	69,613	משכנתאות לדיור
652	4,890	586	4,392	711	5,333	נכסים אחרים
18,676	139,996	17,926	134,376	19,484	146,175	סך הכל

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 30 ביוני 2018		ליום 30 ביוני 2019		
ליום 31 יתרות משוקללות של בדצמבר 2018	נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	ליום 30 ביוני יתרות משוקללות של 2018	נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	ליום 30 ביוני יתרות משוקללות של 2019	נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	סיכון שוק
198	1,494	233	1,748	294	2,214	סיכון שוק
77	576	67	505	52	391	סיכון CVA בגין נגזרים ⁽⁴⁾
1,275	9,561	1,221	9,155	1,312	9,846	סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
1,550	11,631	1,521	11,408	1,658	12,451	סך הכל
20,226	151,627	19,447	145,784	21,142	158,626	סך נכסי הסיכון

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.33% מיתרות נכסי הסיכון.

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.34% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.34% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) Credit Value Adjustments, שערון לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

יחס המינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף אשר אימצה את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן יחס המינוף של הבנק:

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2019	
15,172	14,508	16,220	1. בנתוני המאוחד
279,879	269,911	285,858	הון רובד 1
5.42	5.38	5.67	סך החשיפות
5.00	5.00	5.00	יחס מינוף (באחוזים)
			יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (באחוזים)
			2. חברות בת משמעותיות
			בנק יחב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
5.38	5.27	5.45	יחס מינוף (באחוזים)
4.70	4.70	4.70	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים (באחוזים)

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

לפרטים בדבר מדיניות הדיבידנד המועדכנת של הבנק, לשנים 2018 עד 2021, ראה פרק דיבידנד בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018.

חלוקת דיבידנד

הכרזה על דיבידנד

ביום 12 באוגוסט 2019 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסכום מצטבר של 392 מיליוני שקלים חדשים, המהווים 40% מסכום הרווח הנקי בגין המחצית הראשונה של שנת 2019; זאת, בין היתר, לאור אי חלוקת דיבידנדים על ידי הבנק מאז הרבעון השני של שנת 2018 ואילך, וכן לאור תוצאות פעילות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2019.

חלוקת דיבידנד זה, הינה על דעת המפקח על הבנקים.

סכום הדיבידנד המצטבר כאמור בחלוקה זו, מהווה שיעור של 1,672.1% מההון המונפק, דהיינו 167.21 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד הינו 20 באוגוסט 2019 ויום התשלום הינו 27 באוגוסט 2019. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב מימוש ניירות ערך המיירים של הבנק.

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2018 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח (אחוזים)	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
26 בפברואר 2018	26 במרץ 2018	47.03	30	109.5
7 במאי 2018	5 ביוני 2018	58.91	40	137.2
				246.7

סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2018⁽⁴⁾

(4) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2018 - 137.2 מיליוני שקלים חדשים.

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 31 בדצמבר 2018	שיעור השינוי (באחוזים) לעומת 30 ביוני 2018	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019
78.5	73.4	233,600	240,374	416,893
12.6	12.0	79,865	80,257	89,914
0.2	(7.5)	70,153	76,026	70,327
(14.6)	(30.8)	14,514	17,903	12,394
8.3	10.9	14,260	13,918	15,438

ניירות ערך⁽¹⁾

נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול

נכסים בנאמנות קבוצת הבנק

נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול

נכסים אחרים בניהול⁽³⁾

(1) שווי תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרונות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) הגידול ביתרת ניירות ערך הינו בעקבות זכיית הבנק במכרז למתן שירותי קסטודיאן, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית לעיל.

(3) לרבות:

- יתרונות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרונות אלה מקבל הבנק הכנסה מסרווח או מעמלות.
- הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

בהתאם להוראה הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיר" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה.

לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט לעיל.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.

יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת הפיקוח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון וההנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

- הגדרה פיקוחית של המגזר.
- הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").
- תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישת הפיקוחית").

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות לשנת 2018.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רווח נקי מחצית ראשונה 2019	רווח נקי מחצית ראשונה 2018	חלק מסך רווח נקי (באחוזים) מחצית ראשונה מחצית ראשונה נקי (באחוזים) 2019	חלק מסך רווח נקי (באחוזים) מחצית ראשונה מחצית ראשונה נקי (באחוזים) 2018
אנשים פרטיים:			
363	322	37.0	36.2
20	30	2.0	3.4
1	(339)	0.1	-
384	13	39.1	39.6
פעילות עסקית:			
210	166	21.4	18.7
71	56	7.2	6.3
136	136	13.9	15.3
16	13	1.6	1.5
433	371	44.1	41.8
106	118	10.8	13.3
923	502	94.0	94.7
57	48	6.0	5.3
980	550	100.0	100.0

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליון שקלים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיר" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליון שקלים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית (במיליוני ₪)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	
סך הכל	הלוואות לדיר	אחר	סך הכל	הלוואות לדיר	אחר	
1,334	729	605	1,490	818	672	רווח ורווחיות
-	-	-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
335	80	255	332	77	255	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,669	809	860	1,822	895	927	עמלות והכנסות אחרות
66	17	49	70	19	51	סך ההכנסות
1,032	296	736	1,137	324	813	הוצאות בגין הפסדי אשראי
571	496	75	615	552	63	הוצאות תפעוליות ואחרות
201	174	27	211	189	22	רווח לפני הפרשה למיסים
370	322	48	404	363	41	הפרשה למיסים
(18)	-	(18)	(21)	-	(21)	רווח נקי:
352	322	30	383	363	20	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
						המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
143,646	122,811	20,835	152,115	130,800	21,315	מאזן - סעיפים עיקריים:
142,761	122,168	20,593	151,201	130,140	21,061	אשראי לציבור (יתרת סוף)
77,996	-	77,996	84,917	-	84,917	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
141,371	121,735	19,636	148,993	128,560	20,433	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
76,438	-	76,438	83,534	-	83,534	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
85,367	67,708	17,659	91,995	73,261	18,734	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
						יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,102	698	404	1,194	783	411	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
198	-	198	260	-	260	מרווח מפעילות מתן אשראי
34	31	3	36	35	1	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1,334	729	605	1,490	818	672	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-383 מיליון שקלים חדשים, לעומת 352 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת הלוואות לדיר (כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים) במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-363 מיליון שקלים חדשים, לעומת 322 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו, הסתכמו ב-818 מיליון שקלים חדשים, לעומת 729

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-12.2%, הנובע מעלייה של כ-6.8 מיליארדי שקלים חדשים ביתרת האשראי הממוצעת ומגידול במרווחי האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות קטנו ב-3 מיליוני שקלים חדשים.

במחצית הראשונה של שנת 2019 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 19 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 17 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-324 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 296 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה אשתקד. מעבר לגידול השוטף בהוצאות השכר והפרשי העיתוי בין תקופות ההשוואה ברשום הוצאות נלוות לשכר, נרשם גידול בהפרשות לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים), וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

תרומת יתר פעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדיר) במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ברווח של 20 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 30 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף הכנסות הריבית נטו, נרשמה עלייה של כ-67 מיליוני שקלים חדשים. העלייה מיוחסת לגידול במרווחים מפעילות מתן אשראי וקבלת פיקדונות ומעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-255 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-51 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 49 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-813 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 736 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה אשתקד. ההוצאות ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
סך הלוואות לדיר	סך הכל	סך הלוואות לדיר	סך הכל	סך הלוואות לדיר	סך הכל
337	415	752	307	679	372
-	-	-	-	-	-
128	39	167	124	163	39
465	454	919	431	842	411
24	11	35	27	38	11
412	164	576	368	513	145
29	279	308	36	291	255
10	97	107	13	103	90
19	182	201	23	188	165
רווח נקי :					
(11)	-	(11)	(9)	(9)	-
8	182	190	14	179	165
מאזן - סעיפים עיקריים:					
21,315	130,800	152,115	20,835	143,646	122,811
21,061	130,140	151,201	20,593	142,761	122,168
84,917	-	84,917	77,996	77,996	-
20,527	129,504	150,031	19,852	142,250	122,398
84,247	-	84,247	77,305	77,305	-
18,701	73,986	92,687	17,887	85,988	68,101
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:					
205	397	602	204	557	353
131	-	131	102	102	-
1	18	19	1	20	19
337	415	752	307	679	372
סך הכל הכנסות ריבית נטו					

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית (במיליוני ₪)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	
20	22	36	44	רווח ורווחיות
-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
3	3	5	5	הכנסות מימון שאינן מריבית
				עמלות והכנסות אחרות
23	25	41	49	סך ההכנסות
1	-	1	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(452) ⁽¹⁾	24	(472) ⁽¹⁾	48	הוצאות תפעוליות ואחרות
(430)	1	(432)	1	רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים
(92)	-	(93)	-	הקטנת הפרשה למיסים
(338)	1	(339)	1	רווח (הפסד) נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
96	105	96	105	אשראי לציבור (יתרת סוף)
95	104	95	104	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
12,712	14,179	12,712	14,179	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
99	87	98	80	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
12,279	13,758	12,144	13,641	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
30	28	30	28	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
1	-	1	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
19	22	35	44	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	-	אחר
20	22	36	44	סך הכל הכנסות ריבית נטו

(1) ההוצאות בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית סווגו לבנקאות הפרטית

תרומת מגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ברווח של 1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד של 339 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית נטו גדלו ב-8 מיליוני שקלים חדשים, כתוצאה מגידול בהיקף פיקדונות הציבור ומשיפור במרווח מפעילות קבלת פיקדונות. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-48 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 472 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות כללו ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2018 הפרשה של 425 מיליוני שקלים חדשים בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. לפרטים נוספים, ראה ביאור 10 ב-4 לדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משויכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משויכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים (במיליוני ₪)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
567	479	287	246
-	-	-	-
192	181	96	92
759	660	383	338
66	71	29	33
370	332	187	162
323	257	167	143
111	90	58	50
212	167	109	93
(2)	(1)	(1)	-
210	166	108	93
20,408	18,111	20,408	18,111
20,059	17,775	20,059	17,775
25,342	19,893	25,342	19,893
19,906	17,536	20,160	17,779
24,404	19,615	25,177	19,643
19,140	16,985	19,669	17,307
480	419	244	215
73	50	37	26
14	10	6	5
567	479	287	246

רווח ורווחיות

סך הכל הכנסות ריבית, נטו
הכנסות מימון שאינן מריבית
עמלות והכנסות אחרות

סך ההכנסות

הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח לפני הפרשה למיסים
הפרשה למיסים

רווח לאחר מיסים

רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי

מאזן - סעיפים עיקריים:

אשראי לציבור (יתרת סוף)
אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:

מרווח מפעילות מתן אשראי
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
אחר

סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים קטנים וזעירים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-210 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 166 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-26.5%.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:
הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-567 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 479 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-18.4% הנובע בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות באשראי ובפיקדונות, וכן מעלייה במרווחי המימון.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-192 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 181 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-66 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 71 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-370 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 332 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה אשתקד, גידול של כ-38% מיליוני שקלים חדשים. ההוצאות ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שקיימים לקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, המסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, קיימים לקוחות עסקיים המסווגים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה, בעלי מחזור פעילות שנתי נמוך מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר משויכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים (במיליוני ₪)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
רווח ורווחיות			
143	117	75	59
-	-	-	-
43	37	21	20
186	154	96	79
סך הכנסות			
16	10	15	6
62	57	31	28
108	87	50	45
37	31	17	16
71	56	33	29
רווח נקי			
מאזן - סעיפים עיקריים:			
7,307	5,907	7,307	5,907
7,196	5,822	7,196	5,822
8,316	7,775	8,316	7,775
6,933	6,141	7,130	6,053
8,324	7,382	8,374	7,476
7,977	7,059	8,144	7,082
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:			
115	96	61	48
24	19	12	10
4	2	2	1
143	117	75	59
סך הכל הכנסות ריבית נטו			

תרומת מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-71 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 56 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף הכנסות הריבית נטו חל גידול של כ-22.2% המיוחס בעיקר לעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות, וכן לעלייה במרווחי המימון. בסעיף פעולות והכנסות אחרות חל גידול של 6 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 16 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 10 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה הפרטנית הושפעה מהוצאות הפסדי אשראי בגין מספר לקוחות בודדים.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-62 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 57 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שיש לקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית, למעט גופים מוסדיים כאמור לעיל, כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים (במיליוני ₪)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
רווח ורווחיות			
263	259	131	131
-	-	-	-
70	55	30	28
333	314	161	159
סך ההכנסות			
28	19	23	11
98	86	50	43
207	209	88	105
71	73	31	37
136	136	57	68
רווח נקי			
מאזן - סעיפים עיקריים:			
17,307	15,829	17,307	15,829
17,107	15,640	17,107	15,640
25,943	25,187	25,943	25,187
17,048	15,639	17,148	16,175
27,364	25,721	26,642	25,861
22,645	20,586	22,958	20,505
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:			
217	217	109	108
36	36	17	19
10	6	5	4
263	259	131	131
סך הכל הכנסות ריבית נטו			

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-136 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-263 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 259 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות גדלו ב-15 מיליוני שקלים חדשים, גידול הנובע בעיקר מהשפעת עמלות מעסקי מימון. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 28 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 19 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה הפרטנית הושפעה מהוצאות הפסדי אשראי בגין מספר לקוחות בודדים. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-98 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 86 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12 מיליוני שקלים חדשים. מעבר לגידול השוטף בהוצאות השכר והפרשי העיתוי בין תקופות ההשוואה ברישום הוצאות נלוות לשכר, נרשם גידול בהפרשות לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים), וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, קרנות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים (במיליוני ₪)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	
62	60	29	30	רווח ורווחיות
-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
18	22	9	9	הכנסות מימון שאינן מריבית
80	82	38	39	עמלות והכנסות אחרות
(3)	1	1	(2)	סך ההכנסות
59	61	31	30	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
24	20	6	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
8	7	2	4	רווח לפני הפרשה למיסים
16	13	4	7	הפרשה למיסים
				רווח נקי
1,104	1,397	1,397	1,104	מאזן - סעיפים עיקריים:
1,098	1,388	1,388	1,098	אשראי לציבור (יתרת סוף)
41,731	40,733	40,733	41,731	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
1,122	1,303	1,272	1,023	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
39,255	39,531	39,499	40,049	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
2,280	2,589	2,738	1,893	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
9	16	7	5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
52	43	21	25	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
1	1	1	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
1	1	1	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
62	60	29	30	אחר
				סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-16 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 13 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-62 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 60 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

העמלות וההכנסות האחרות קטנו ב-4 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. במחצית הראשונה של שנת 2018 בוצעו עסקאות בהיקף ניכר בניירות ערך זרים שלא חזרו על עצמן בתקופה הנוכחית.

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הקטנת הוצאה של 3 מיליוני שקלים חדשים לעומת הוצאה של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-59 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 61 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב מוחזקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגזרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי (במיליוני ₪)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
95	47	191	129
142	211	87	131
132	100	63	53
369	358	341	313
הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי	2	(1)	1
הוצאות תפעוליות ואחרות	159 ⁽¹⁾	94	77 ⁽¹⁾
רווח לפני הפרשה למיסים	197	248	235
הפרשה למיסים	68	86	82
רווח לאחר מיסים	129	162	153
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות	1	-	1
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	130	162	154
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(12)	(11)	(6)
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות של התאגיד הבנקאי	118	151	148
מאזן - סעיפים עיקריים:			
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	6,422	6,898	6,386
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:			
מרווח מפעילות מתן אשראי	-	-	-
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	-	-	-
אחר	47	191	129
סך הכל הכנסות ריבית נטו	47	191	129

(1) ההוצאות בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית סווגו לבנקאות הפרטית

תרומת מגזר הניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ברווח של 106 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 118 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-95 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 47 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-48 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר כתוצאה מעלייה במדד המחירים לצרכן.

הכנסות המימון שאינן מריבית קטנו ב-69 מיליוני שקלים חדשים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מהשפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות בשנת 2018. ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

סך העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-132 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הכנסות מעמלות ואחרות בסכום של כ-100 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-32 מיליוני שקלים חדשים, הנובע בעיקר מהכללת רווחי הון במחצית הראשונה של שנת 2019 בסך של 26 מיליוני שקלים ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינון.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-184 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 159 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2019 כוללות גידול בהפרשה לרכיבי התגמול השונים (מענקים ואופציות לעובדים) וזאת בהלימה לגידול ברמת הרווחיות. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ (במיליוני ₪)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019	
52	55	94	110	רווח ורווחיות
(2)	2	8	4	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
7	6	13	12	הכנסות מימון שאינן מריבית עמלות והכנסות אחרות
57	63	115	126	סך ההכנסות
(1)	-	2	1	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
19	19	38	39	הוצאות תפעוליות ואחרות
39	44	75	86	רווח לפני הפרשה למיסים
14	15	27	29	הפרשה למיסים
25	29	48	57	רווח נקי
3,603	3,996	3,603	3,996	מאזן - סעיפים עיקריים:
3,574	3,963	3,574	3,963	אשראי לציבור (יתרת סוף)
5,604	4,760	5,604	4,760	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
3,316	3,530	3,252	3,477	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
5,289	5,026	5,292	5,270	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
3,920	4,193	3,774	4,213	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
				יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
28	28	50	57	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
5	3	7	6	מרווח מפעילות מתן אשראי
19	24	37	47	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
				אחר
52	55	94	110	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכמה ב-57 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 48 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-110 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 94 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול במרווח מפעילות מתן אשראי ובמרווח האחר וכן מגידול ביתרת האשראי הממוצעת.

הכנסות המימון שאינן מריבית קטנו ב-4 מיליוני שקלים חדשים, זאת בעיקר בגין מימוש איגרות חוב זמינות למכירה במחצית הראשונה של שנת 2018. בתקופה הנוכחית נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בהיקף של כ-1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2019 ל-82 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 101 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו.

ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-95 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 89 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר עיקר הגידול נובע מגידול ברווחי בנק יהב, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. חלקה של הקבוצה ברווח הנקי של בנק יהב במחצית הראשונה של שנת 2019 הסתכם ב-41 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 31 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2019 ל-11.6%, לעומת תשואה של 10.0% בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווחי בנק יהב נובע מגידול בהיקפי פעילות, שיפור במרווחי המימון ורמת הוצאה יציבה. סך המאזן של בנק יהב ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-26,810 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 25,928 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 882 מיליוני שקלים חדשים (3.4%). יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-10,477 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10,162 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 315 מיליוני שקלים חדשים (3.1%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-23,037 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 22,289 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2018, גידול של 748 מיליוני שקלים חדשים (3.4%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות סוכנות לביטוח")

טפחות סוכנות לביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. תרומתה של טפחות סוכנות לביטוח לרווח הנקי של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 (בניכוי הכנסות המימון נטו, מעודפי המזומנים של החברה), הסתכמה ב-31 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 30 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2019 ל-8.0% לעומת תשואה של 8.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2019 כ-8 מיליוני שקלים חדשים נטו, לעומת 13 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מזה סך של 5 מיליוני שקלים חדשים (לעומת 7 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד) מפעילות נאמנות במסגרת החברה הבת, מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V. (Netherlands) ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד.

הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-0.6 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.3 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 30 ביוני 2019 הסתכם ב-145 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 138 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018.

הכנסות הריבית והכנסות הריבית, נטו הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-1.1 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.9 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-0.6 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.5 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס מנחה מהשפעות שער חליפין הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-2.0 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2.5 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-84 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 80 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-59 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 56 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018. יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה ב-71 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 65 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2018.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, מהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

השקעות במניות

הבנק מנהל השקעות נוסטרו במניות. מניות שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות החל מיום 1 בינואר 2019, כמניות שאינן למסחר במסגרת תיק ניירות הערך של הבנק ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד.

עיקר ההשקעות (אשר אינן סחירות ולא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. יתר ההשקעות (סחירות וקיים לגביהן שווי הוגן) מוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן ושינויים בשווי ההוגן אשר טרם מומשו, מוכרים בדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק במניות הסתכמו ליום 30 ביוני 2019 ב-140 מיליוני שקלים חדשים. ליום 30 ביוני 2018 וליום 31 בדצמבר 2018, הסתכמה ההשקעה במניות ב-123 ו-125 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה. רווחי הבנק נטו מההשקעות במניות, הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2019 ב-33 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים בדבר השקעה במניות שאינן למסחר ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים ראה ביאור 2.g.1. לדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2018. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות העדה ליציבות פיננסית (ה-FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, סיכונים פיננסיים כגון: סיכונים שוק, ריבית בתיק הבנקאי ונדילות וסיכונים אשראי, וסיכונים שאינם פיננסיים ביניהם: סיכונים תפעוליים (כולל סיכון אבטחת מידע וסייבר וסיכונים טכנולוגיים) וסיכונים ציות ורגולציה. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה.

במהלך הרבעון השני של שנת 2019, פרופיל הסיכונים של הבנק הינו נמוך יחסית ובדומה לפרופיל הסיכונים ברבעון הראשון של שנת 2019 ובסוף שנת 2018. מרבית המדדים נמצאים במרחק סביר מתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון ובהלימה לפעילות העסקית, על פי מתווה התוכנית האסטרטגית ותוכניות העבודה השוטפות. הבנק בוחן את מדדי הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון הכולל של הבנק לסיכונים השונים.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל. סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוטו סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאית ובפרט האשראי לדיור, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. בהתאם לעקרונות התוכנית האסטרטגית החמש שנתית, פועל הבנק לשמירה על מעמדו כמוביל בתחום הקמעונאי, וכן להגברת המיקוד והרחבת הפעילות במגזרים העסקיים. הבנק מנטר ומנהל את סיכונים תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים מתקדמים. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

הוראת הפיקוח על הבנקים בדבר תוספת הון בשיעור של 1% מתיק המשכנתאות, אשר הגדילה את יעדי ההון, השפיעה על הבנק באופן מהותי יותר ביחס לשאר הבנקים במערכת.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס כסיסי הנדילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נדילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן במבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה וכן, פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנדילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההתפתחויות הטכנולוגיות והעלייה ברמת התחכום של הגורמים הפועלים בתחום מתקפות הסייבר, מעלה את רמת הסיכון ובמקביל את עצימות הניהול והניטור של הסיכונים התפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסיכונים אבטחת המידע והסייבר.

הקבוצה הבנקאית חשופה להשפעות שינויים רגולטוריים ושינויים מאקרו כלכליים בארץ ובעולם על פעילות העסקית, בהתאם למתווה התוכנית האסטרטגית. הבנק בוחן, מנטר ונערך להשפעות אלה במסגרת פעילותו השוטפת ואומד את הסיכון גם תחת תרחישי קיצון.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשלוחות חוץ לארץ, באופן שוטף בהתאם להנחיות בנושא ניהול ובקרת סיכונים שקבע הפיקוח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה מספר 310 של בנק ישראל - "ניהול סיכונים", ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באזל III לתוקף.

דירקטוריון הבנק והועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל קביעת תיאבון הסיכון ופיקוח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מחויבת לניהול שוטף של הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, וליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי שיעור מההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופן, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמעורר של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מעוניין ומסוגל לקחת על עצמו ומהווה קביעה ברמת-על ומגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (במבט צופה פני עתיד). תיאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר המגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כשיעור של הון עצמי רובד 1 של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו מגבלות למצב שוק רגיל, וכן למצב קיצון, וזאת בהסתמך על תוצאות תרחישי הקיצון השונים שעורך הבנק ובהתאם לאסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק ועל רמת הנדילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים. בכל שנה, מאותגר תיאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתוכניות העבודה, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, לפרופיל הסיכון ולתוצאות תהליך הערכת ניהול הסיכונים האיכותי שמבצעים המנהלים בבנק. התהליך נועד לבחון את רמת הסיכונים השונים והצפי לכיוון התפתחותם במהלך השנה העוקבת. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיה העסקית של הבנק על ידי מסגרת תיאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תיאבון הסיכון שנקבע.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

תרחישי קיצון

תרחישי קיצון הינם טכניקות לניהול סיכונים המשמשות להערכת החשיפה של הבנק לסיכונים, הן בראייה נוכחית והן בראייה צופה פני עתיד. תרחישי הקיצון מהווים כלי נוסף, חשוב ומשלים לגישות, מדדים ומודלים במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק. תוצאות תרחישי הקיצון משמשות את הבנק לאתגור תיאבון הסיכון ותכנון ההון. כמו כן, תרחישי הקיצון מציפים מוקדי סיכון מהותיים. לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות חישוב לביצוע תרחישי קיצון. השימושים העיקריים של תרחישי הקיצון והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך מדיניות מסגרת כללית לניהול ובקרת סיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות תרחישי הקיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדי העסקיים והפיננסיים, במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP. תהליך ה-ICAAP בוחן האם לבנק די הון על מנת לעמוד בתוכנית האסטרטגית, המאותגרת על ידי שורה של תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות. תרחישי קיצון אלה פוגעים ברווחיות הבנק על ידי יצירת הפסדים פוטנציאליים לסיכונים המהותיים לפעילותו: אשראי, ריכוזיות אשראי, שוק וריבית בתיק הבנקאי, תפעולי לרבות אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים וסיכונים נוספים. דגש רב ניתן בתרחישי הקיצון על תיק המשכנתאות של הבנק ופעילות האשראי העסקית שלו. תוצאות תכנון ההון של הבנק, שהוגשו לבנק ישראל בחודש דצמבר 2018, אשר בוצעו על נהלי המחיצה השנייה של שנת 2018, בהתבסס על התוכנית האסטרטגית של הבנק ולאופק תכנון של שלוש שנים, מצביעות על כך כי בידי הבנק כרית ספיקה הניתנת מספקת להתמודדות עם מגוון הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק גם תחת אירועי קיצון. תוצאות התרחיש האחיד בדומה לתוצאות תרחישי הקיצון השונים המבוצעים בבנק, מלמדות כי פוטנציאל הפגיעה בביצועי הבנק, תחת תרחיש שכזה, הינו נמוך יחסית להון הבנק והרווח השנתי שלו.

הערכת גורמי הסיכון

להלן מופי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכונים שוק	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נדילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽¹⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי-עסקי ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי

(1) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(2) הגדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת. הערכות אלה, נעשות על פי ניטור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל הצפי לכיוון התפתחותם וכן בהתבסס על הערכה איכותית של תהליכי ניהול הסיכונים, ואפקטיביות מעגלי הבקרה בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק.

במהלך הרבעון השני של שנת 2019, פרופיל הסיכונים של הבנק הינו נמוך יחסית ובדומה לפרופיל הסיכונים ברבעון הראשון של שנת 2019 ובסוף שנת 2018. סיכונים בעלי רמות סיכון שאינן נמוכות, נובעים ככלל, מסיכון מובנה בפעילות הבנק, והם בהלימה לעקרונות תיאבון הסיכון שהוגדר. פוטנציאל ההפסד מאירועים בלתי צפויים, ביחס להון ורווח הבנק, הינו נמוך. רווחיות הבנק היא יציבה, קרי תנדוטיות הרווח נמוכה והכרית הונית הזמינה לבנק מספקת גם תחת תרחישי קיצון.

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על פי מגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והחשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגילי ובתרחישי קיצון. הבנק מפעיל שיטות מדידה כמותיות (מודלים, מדדים, אינדיקטורים, ניתוחי רגישות, תרחישים ועוד) ושיטות מדידה איכותיות (הערכות מומחה וסקרים).

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים לרבעון השני של שנת 2019, וכן דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורסמים באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכוי ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים, סיכוי אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתמשותם יש השלכות על סיכויי האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכויי ציות וסיכונים נוספים.

ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי, נותרה ברבעון השני של שנת 2019 ברמה נמוכה-בינונית, כאשר רמת הסיכון בתיק ההלוואות לדיור היא נמוכה. החל מהמחצית השנייה של שנת 2018 מדורגים לקוחות החטיבה הקמעונאית במודלים מתקדמים ייעודיים. המודלים מכמתים את ההסתברות לכשל (PD) וכן את שיעור ההפסד בהינתן כשל (LGD) לאוכלוסיות העסקים הקטנים והלקוחות הפרטיים בחטיבה הקמעונאית. הניהול השוטף בפועל בחטיבה הקמעונאית מבוסס בעיקרו על מערכת המדח"ם (מערכת לניהול, דירוג, ותמחור לקוחות). פרופיל סיכון האשראי של הלקוחות הפרטיים לנוכח תיאבון הסיכון הנקבע גם על פי המודל הפנימי מצביע על רמת סיכון שאינה גבוהה המאופיינת ביציבות לאורך זמן. החל משנת 2019 מדורגים כלל הלקוחות הפרטיים המנוהלים בחטיבה העסקית במודלים המתקדמים.

במהלך הרבעון השני של שנת 2019, המשיך הבנק בתהליכי יישום, הטמעה ושימושיות של המודלים המתקדמים לטובת ניתוח וניהול מיטבי של האשראי הקמעונאי.

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313).

נכון ליום 30 ביוני 2019 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל.

לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2018.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 30 ביוני 2019 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
1.	בינוי	289	640	929
2.	שאר שירותים פיננסיים	753	-	753
3.	בינוי	177	518	695
4.	גופים מוסדיים	4	686	690
5.	בינוי	1	677	678
6.	שאר שירותים פיננסיים	452	210	662

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

1. אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
- אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
- אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה הונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מוסנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
- רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
- חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.

עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

2.

מימון לחברות ממונפות - הינו מתן אשראי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחרים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית בפורום מימון ממונף, בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018			30 ביוני 2019			30 ביוני 2019	30 ביוני 2019	30 ביוני 2019	ענף משק של הנרכשת מאזני
			הפרשה	פרטנית	סיכון	הפרשה	פרטנית	סיכון				
-	83	28	55	-	82	27	55	-	78	26	52	מידע ותקשורת
-	-	-	-	-	-	-	-	-	150	-	150	מסחר
-	83	28	55	-	82	27	55	-	228	26	202	סך הכל

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2018	31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018			30 ביוני 2019			30 ביוני 2019	30 ביוני 2019	30 ביוני 2019	ענף משק של הנרכשת מאזני
			הפרשה	פרטנית	סיכון	הפרשה	פרטנית	סיכון				
1	61	-	61	1	100	1	99	1	71	1	70	תעשייה וחרושת
-	-	-	-	-	149	-	149	-	-	-	-	כרייה וחציבה
-	420	-	420	-	459	-	459	-	368	-	368	בינוי ונדל"ן
-	282	46	236	-	307	64	243	-	281	60	221	מסחר
-	130	90	40	-	150	110	40	-	127	90	37	מידע ותקשורת
6	156	-	156	-	158	-	158	4	156	-	156	שירותים פיננסיים
-	76	5	71	-	76	5	71	-	91	5	86	שירותים ציבוריים וקהילתיים
7	1,125	141	984	1	1,399	180	1,219	5	1,094	156	938	סך הכל

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל 31 בדצמבר 2018	סיכון אשראי כולל 30 ביוני 2018	סיכון אשראי כולל 30 ביוני 2019	
			סיכון אשראי בעייתי:
1,165	942	1,183	סיכון אשראי פגום
152	310	151	סיכון אשראי נחות
1,251	1,159	1,407	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - לדיר
521	498	726	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - אחר
3,089	2,909	3,467	סך הכל סיכון אשראי בעייתי

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
0.6	0.5	0.6	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי לציבור
1.5	1.3	1.5	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי שאינו לדיר
2.4	2.5	2.7	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיר
0.7	0.6	0.7	שיעור יתרת האשראי לדיר שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
1.2	1.2	1.3	מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾⁽²⁾
			שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) שיעור זה שאינו לדיר זנית.

(2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לעומק הפיגור.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 הפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור סך הכל	אשראי לציבור פרטי אחר	אשראי לציבור לדיור	אשראי לציבור מסחרי	
1,684	2	1,682	265	651	766	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
99	(1)	100	24	11	65	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(64)	-	(64)	(24)	(2)	(38)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,719	1	1,718	265	660	793	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 הפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור סך הכל	אשראי לציבור פרטי אחר	אשראי לציבור לדיור	אשראי לציבור מסחרי	
1,597	2	1,595	249	635	711	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
90	1	89	28	11	50	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(53)	-	(53)	(24)	(3)	(26)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,634	3	1,631	253	643	735	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019 הפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור סך הכל	אשראי לציבור פרטי אחר	אשראי לציבור לדיור	אשראי לציבור מסחרי	
1,677	4	1,673	263	644	766	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
175	(3)	178	51	19	108	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(133)	-	(133)	(49)	(3)	(81)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,719	1	1,718	265	660	793	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 הפרשה להפסדי אשראי

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור סך הכל	אשראי לציבור פרטי אחר	אשראי לציבור לדיור	אשראי לציבור מסחרי	
1,575	1	1,574	245	630	699	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
172	2	170	50	17	103	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(113)	-	(113)	(42)	(4)	(67)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,634	3	1,631	253	643	735	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

31 בדצמבר 2018	30 ביוני 2018	30 ביוני 2019	
0.9	0.9	0.8	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.7	0.7	0.7	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
שנת 2018	מחצית ראשונה 2018	מחצית ראשונה 2019	
0.2	0.2	0.2	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.2	0.2	0.2	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
0.4	0.5	0.5	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור ^(א)
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו

(א) השיעור בגין הלוואות לדיור הינו זניח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדירוג⁽⁴⁾)

מגזר משקי הבית הינו מנוע צמיחה מרכזי ומהווה חלק משמעותי מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2017-2021. מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת החזר שלו: בחינת מטרות האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חביותיו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, הכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו.

הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות מודל פנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים; מעקב, ניטור וניתוח של ההוצאות בגין הפסדי אשראי; וכן באמצעות ביצוע מבחני קיצון מגוונים ובהם מבחני קיצון בהתאם להנחיות בנק ישראל, הכוללים תרחישים כגון מיתון במשק, גידול משמעותי בשיעורי האבטלה ועלייה ברמת הריבית.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2018	ליום 31 בדצמבר 2018
חובות			
יתרות עובר ושב	2,143	2,152	2,158
יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי	3,824	3,643	3,768
הלוואות לרכב - ריבית משתנה	814	1,213	1,038
הלוואות לרכב - ריבית קבועה	763	791	734
הלוואות ואשראי אחר - ריבית משתנה	11,996	11,274	11,557
הלוואות ואשראי אחר - ריבית קבועה	213	201	218
סך הכל חובות (אשראי מאזני)	19,753	19,274	19,473
מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות			
מסגרות עובר ושב לא מנוצלות	4,079	3,870	3,998
מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות	6,496	6,059	6,238
ערביות	226	226	228
התחייבויות אחרות	33	51	32
סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)	10,834	10,206	10,496
סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים	30,587	29,480	29,969
מזה:			
הלוואות בולט/בלון ⁽³⁾	538	542	492
תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁴⁾			
תיק נכסים פיננסיים:			
פקדונות	3,518	2,517	3,392
ניירות ערך	216	360	205
נכסים כספיים אחרים	356	419	388
בטוחות אחרות ⁽⁵⁾	599	881	697
סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי	4,689	4,177	4,682

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.

(2) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "סחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(4) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(5) הביטחונות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדסי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי. עיקר הקיטון נובע מעדכון כלפי מטה של מקדמי הביטחון של כלי רכב וגיל הרכב המרבי הנלקח בחישוב השווי לביטחון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן פילוח לפי גודל חבות הלווה⁽⁴⁾:

ליזם 31 בדצמבר 2018	ליזם 31 בדצמבר 2018	ליזם 30 ביוני 2018	ליזם 30 ביוני 2018	ליזם 30 ביוני 2019	ליזם 30 ביוני 2019	תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)
סיכון אשראי כולל	מספר לוזים	סיכון אשראי כולל	מספר לוזים	סיכון אשראי כולל	מספר לוזים	
473	273,164	608	285,819	622	292,876	עד 10
1,234	87,473	1,227	86,342	1,272	88,510	מעל 10 עד 20
3,349	117,331	3,359	116,651	3,372	117,542	מעל 20 עד 40
6,805	120,070	6,773	118,797	6,939	122,376	מעל 40 עד 80
8,364	77,903	8,239	76,448	8,654	80,776	מעל 80 עד 150
7,776	38,609	7,486	37,135	8,051	39,960	מעל 150 עד 300
1,968	3,827	1,788	3,034	1,677	3,621	מעל 300
29,969	718,377	29,480	724,226	30,587	745,661	סך הכל

(1) מספר הלוזים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחויץ מאזני.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽⁴⁾ בחשבון:

ליזם 31 בדצמבר 2018	ליזם 31 בדצמבר 2018	ליזם 30 ביוני 2018	ליזם 30 ביוני 2018	ליזם 30 ביוני 2019	ליזם 30 ביוני 2019	גובה הכנסה
ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	
3.2	632	3.1	602	3.3	655	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון
30.3	5,904	31.7	6,107	28.8	5,697	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
35.9	6,999	35.5	6,844	36.7	7,240	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
30.6	5,938	29.7	5,721	31.2	6,161	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה
100	19,473	100	19,274	100	19,753	סך הכל

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון⁽⁴⁾:

ליזם 31 בדצמבר 2018	ליזם 31 בדצמבר 2018	ליזם 30 ביוני 2018	ליזם 30 ביוני 2018	ליזם 30 ביוני 2019	ליזם 30 ביוני 2019	תקופה לפירעון
ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	ב-1%	במיליוני ש"ח	
26.5	3,590	27.0	3,641	25.5	3,517	עד שנה
34.3	4,641	34.8	4,693	33.7	4,644	מעל שנה ועד 3 שנים
17.7	2,394	17.8	2,402	18.1	2,502	מעל 3 שנים ועד 5 שנים
10.3	1,398	9.9	1,333	10.6	1,467	מעל 5 שנים ועד 7 שנים
11.2	1,524	10.5	1,409	12.1	1,656	מעל 7 שנים ⁽²⁾
100	13,547	100	13,479	100	13,786	סך הכל

(1) ללא עו"ש וקרטיסי אשראי.

(2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן החזר ההלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31		ליום 30			ליום 30			
ליום 31	ליום 31	ליום 30	ליום 30	ליום 30	ליום 30	ליום 30	ליום 30	
בדצמבר 2018	בדצמבר 2018	ביוני 2018	ביוני 2018	ביוני 2019	ביוני 2019	ביוני 2019	ביוני 2019	
סיכון בדצמבר 2018	סיכון בדצמבר 2018	סיכון ביוני 2018	סיכון ביוני 2018	סיכון ביוני 2019	סיכון ביוני 2019	סיכון ביוני 2019	סיכון ביוני 2019	
אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	אשראי ⁽¹⁾	
חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	חוץ מאזני כולל	
233	4	229	225	3	222	229	4	225
0.78%	0.04%	1.18%	0.76%	0.03%	1.15%	0.75%	0.04%	1.14%

יתרת סיכון אשראי בעייתי

שיעור סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾

(1) אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
 (2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

מחצית ראשונה 2019	מחצית ראשונה 2018	מחצית ראשונה 2018
0.52%	0.52%	0.56%

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך חובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדל בשיעור של 3.2% לעומת 30 ביוני 2018 ובשיעור של 2.2% לעומת 31 בדצמבר 2018, בעיקר עקב גידול בהלוואות ואשראי אחר.
- לא חלו שינויים מהותיים בהתפלגות החובות לאנשים פרטיים ברבעון השני של שנת 2019.

ליום 30 ביוני 2019:

10.8%	-	חשבונות עובר ושב
19.2%	-	כרטיסי אשראי
8.6%	-	הלוואות לרכב
61.4%	-	הלוואות ואשראי אחר

- כנגד 23.6% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 30 ביוני 2019, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (שיעורים דומים ליום 30 ביוני 2018 וליום 31 בדצמבר 2018).

לאור מאפייני הסיכון במגזר, שיעור ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים הינו גבוה ביחס למגזרים האחרים, וזאת בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של החטיבה העסקית. במימון ענף הבנייה והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וברמות מחירים בינוניות. כמו כן, מתבצעת הקצאה מוקרת של המימון בין איזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויותיו האחרות של היזם - הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבנייה. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינוי בינוי, תמ"א 38 ועוד.

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים)

30 ביוני 2019

יחידת	יחידת	יחידת	יחידת	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי
הפרשה	הפרשה	הפרשה	הפרשה	לציבור ⁽¹⁾	לציבור ⁽¹⁾	לציבור ⁽¹⁾	לציבור ⁽¹⁾
להפסדי	להפסדי	להפסדי	להפסדי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	כולל בעייתי	כולל בעייתי	כולל בעייתי	כולל בעייתי
סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	פגום	פגום	פגום	פגום
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	חץ מאזני ⁽³⁾	חץ מאזני ⁽³⁾	חץ מאזני ⁽³⁾	חץ מאזני ⁽³⁾
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני
28	81	8	23	22,152	12,867	9,285	לדיוור
2	32	372	43	6,708	1,257	5,451	למסחר ולתעשייה
30	113	380	66	28,860	14,124	14,736	סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל
12	42	51	129	5,598	2,904	2,694	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
42	155	431	195	34,458	17,028	17,430	סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל
32	77	15	1	20,885	11,852	9,033	מזה: מיועד לליווי פרויקטים

בביטחון נדל"ן בישראל:

30 ביוני 2018⁽⁵⁾

יחידת	יחידת	יחידת	יחידת	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי
הפרשה	הפרשה	הפרשה	הפרשה	לציבור ⁽¹⁾	לציבור ⁽¹⁾	לציבור ⁽¹⁾	לציבור ⁽¹⁾
להפסדי	להפסדי	להפסדי	להפסדי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי	סיכון אשראי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	כולל בעייתי	כולל בעייתי	כולל בעייתי	כולל בעייתי
סיכון	סיכון	סיכון	סיכון	פגום	פגום	פגום	פגום
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	חץ מאזני ⁽³⁾	חץ מאזני ⁽³⁾	חץ מאזני ⁽³⁾	חץ מאזני ⁽³⁾
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני	חץ מאזני
31	68	12	139	24,682	15,912	8,770	לדיוור
-	61	15	37	5,541	1,259	4,282	למסחר ולתעשייה
31	129	27	176	30,223	17,171	13,052	סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל
13	48	75	157	5,871	3,081	2,790	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
44	177	102	333	36,094	20,252	15,842	סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל
34	67	13	3	23,171	14,946	8,225	מזה: מיועד לליווי פרויקטים

בביטחון נדל"ן בישראל:

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

31 בדצמבר 2018

יתרת הפרשה להפסדי אשכנ"ס	יתרת הפרשה להפסדי אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס
סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס
סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס
24	71	33	31	23,071	13,167	9,904	
2	68	6	52	5,862	1,013	4,849	
26	139	39	83	28,933	14,180	14,753	
13	42	69	146	5,169	2,908	2,261	
39	181	108	229	34,102	17,088	17,014	
26	70	26	1	20,681	11,470	9,211	

בביטחון נדל"ן בישראל:

לדיוור	9,904	13,167	23,071	31	33	71	24
למסחר ולתעשייה	4,849	1,013	5,862	52	6	68	2
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	14,753	14,180	28,933	83	39	139	26
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	2,261	2,908	5,169	146	69	42	13
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	17,014	17,088	34,102	229	108	181	39
מזה: מיועד לליווי פרויקטים	9,211	11,470	20,681	1	26	70	26

- (1) סיכון אשכנ"ס מאזני וחוף מאזני, סיכון אשכנ"ס בעייתי ואשכנ"ס לציבור - פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשכנ"ס ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
- (2) אשכנ"ס לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.
- (3) סיכון אשכנ"ס במכשירים פיננסיים חוף מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- (4) סיכון אשכנ"ס מאזני וחוף מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.
- (5) סוג מחדש.

להלן פרטים על סיכון האשכנ"ס בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2018			30 ביוני 2019			30 ביוני 2019		
סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס
סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס	סיכון אשכנ"ס
5,465	430	5,035	6,254	1,239	5,015	6,425	1,222	5,203
18,619	12,752	5,867	19,342	14,389	4,953	16,999	11,658	5,341
4,849	998	3,851	4,627	1,543	3,084	5,436	1,244	4,192
28,933	14,180	14,753	30,223	17,171	13,052	28,860	14,124	14,736
5,169	2,908	2,261	5,871	3,081	2,790	5,598	2,904	2,694
34,102	17,088	17,014	36,094	20,252	15,842	34,458	17,028	17,430

ביטחון נדל"ן בישראל

נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:

קרקע גולמית	5,203	1,222	6,425	5,015	1,239	6,254	5,035	430	5,465
נדל"ן בתהליכי בנייה	5,341	11,658	16,999	4,953	14,389	19,342	5,867	12,752	18,619
נדל"ן שבנייתו הושלמה	4,192	1,244	5,436	3,084	1,543	4,627	3,851	998	4,849
סך הכל אשכנ"ס בביטחון נדל"ן בישראל	14,736	14,124	28,860	13,052	17,171	30,223	14,753	14,180	28,933
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	2,694	2,904	5,598	2,790	3,081	5,871	2,261	2,908	5,169
סך הכל סיכון אשכנ"ס לבינוי ונדל"ן	17,430	17,028	34,458	15,842	20,252	36,094	17,014	17,088	34,102

- (1) סיכון אשכנ"ס מאזני וחוף מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשכנ"ס ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.
- (2) סוג מחדש.

נתוני סיכון האשכנ"ס בענף בינוי ונדל"ן ליום 30 ביוני 2019 מראים כי כ-52% מסיכון האשכנ"ס המאזני וכ-70% מסיכון האשכנ"ס החוף מאזני מיועד לליווי פרויקטים סגורים בנדל"ן, ברובם המכריע לבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ, חיפה, באר שבע וירושלים. רוב האשכנ"ס החוף מאזני נובע מערביות חוק המכר לרוכשי דירות.

מרבית סיכון האשכנ"ס בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החדר האשכנ"ס. יצוין כי לחלק האשכנ"ס שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד.

חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשכנ"ס לציבור בבנק ליום 30 ביוני 2019, כמוצג להלן (סיכון אשכנ"ס לפני ענפי משק), הינו 13.5%. יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 10.53% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשכנ"ס או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר בגין רכש הבנק פוליסת ביטוח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 30 ביוני 2019

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽³⁾ יתרת הפרשה להפסדי אשראי	הפסדי אשראי ⁽³⁾ מחיקות חשבונאיות נטו	הפסדי אשראי ⁽³⁾ הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
131	21	30	347	424	9,562	9,986	תעשייה
173	(3)	5	175	230	30,252	30,482	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
24	-	(31)	20	396	3,580	3,976	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
178	36	34	223	300	11,372	11,672	מסחר
107	2	40	170	172	10,698	10,870	שירותים פיננסיים
141	25	32	115	231	15,459	15,690	ענפים אחרים
754	81	110	1,050	1,753	80,923	82,676	סך הכל מסחרי
659	3	19	46	1,453	139,995	141,448	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
265	49	51	85	229	30,350	30,968	אנשים פרטיים - אחר
1,678	133	180	1,181	3,435	251,268	255,092	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	7,146	7,146	בנקים בישראל וממשלת ישראל
1,678	133	180	1,181	3,435	258,414	262,238	סך הכל פעילות בישראל
40	-	(2)	2	32	5,548	5,580	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
1	-	(3)	-	-	10,811	10,811	בנקים וממשלות בחו"ל
41	-	(5)	2	32	16,359	16,391	סך הכל פעילות בחו"ל
1,719	133	175	1,183	3,467	274,773	278,629	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 209,881, אגרות חוב - 8,690, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 59, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,117 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 57,882.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 4,836 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,703 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,062 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 30 ביוני 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽³⁾ יתרת הפרשה להפסדי אשראי	הפסדי אשראי ⁽³⁾ מחיקות חשבוניות נטו	הפסדי אשראי ⁽³⁾ הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
115	5	9	269	420	8,317	8,737	תעשייה
170	5	15	312	405	32,691	33,096	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
51	(1)	2	21	30	2,968	2,998	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
173	33	56	209	317	10,416	10,733	מסחר
67	1	-	14	177	13,098	13,275	שירותים פיננסיים
122	24	21	115	238	13,309	13,547	ענפים אחרים
698	67	103	940	1,587	80,799	82,386	סך הכל מסחרי⁽⁷⁾
642	4	17	42	1,195	131,427	132,622	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
253	42	50	76	225	29,216	29,702	אנשים פרטיים - אחר
1,593	113	170	1,058	3,007	241,442	244,710	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	9,197	9,197	בנקים בישראל וממשלת ישראל
1,593	113	170	1,058	3,007	250,639	253,907	סך הכל פעילות בישראל
38	-	-	4	22	5,767	5,789	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
3	-	2	-	-	8,647	8,647	בנקים וממשלות בחו"ל
41	-	2	4	22	14,414	14,436	סך הכל פעילות בחו"ל
1,634	113	172	1,062	3,029	265,053	268,343	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 1,94,284, אגרות חוב - 9,835, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 22, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,453 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 60,749.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, יישום ההוראה הינו מהדוחות לשנת 2014 בדרך של סכאן ואילך.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (5) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,840 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,792 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 6,686 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.
- (7) סווג מחדש.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽³⁾ יתרת הפרשה להפסדי אשראי	הפסדי אשראי ⁽³⁾ מחיקות חשבונאיות נטו	הפסדי אשראי ⁽³⁾ הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
122	18	33	279	422	9,555	9,977	תעשייה
165	(8)	(1)	203	297	30,604	30,901	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
55	(4)	(1)	26	40	3,161	3,201	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
180	44	74	234	347	10,663	11,010	מסחר
69	5	6	168	180	11,774	11,954	שירותים פיננסיים
134	42	49	113	240	14,098	14,338	ענפים אחרים
725	97	160	1,023	1,526	79,855	81,381	סך הכל מסחרי
643	22	36	60	1,310	134,650	135,960	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
263	91	109	77	233	29,752	30,245	אנשים פרטיים - אחר
1,631	210	305	1,160	3,069	244,257	247,586	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	9,850	9,850	בנקים בישראל וממשלת ישראל
1,631	210	305	1,160	3,069	254,107	257,436	סך הכל פעילות בישראל
42	(2)	2	5	20	6,304	6,324	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
4	-	3	-	-	9,097	9,097	בנקים וממשלות בחו"ל
46	(2)	5	5	20	15,401	15,421	סך הכל פעילות בחו"ל
1,677	208	310	1,165	3,089	269,508	272,857	סך הכל

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 202,053, אגרות חוב - 10,988, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 26, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,240 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 56,550.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 2,023 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,241 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 4,794 מיליוני שקלים חדשים בגין נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר וערבויות ביצוע בנוסח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

חשיפה למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾ סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חשיפות עיקריות למדינות זרות

31 בדצמבר 2018	חשיפה חוץ מאזנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	30 ביוני 2018			30 ביוני 2019			המדינה
			30 ביוני 2018	חשיפה חוץ מאזנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	30 ביוני 2019	חשיפה חוץ מאזנית ⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	
7,158	519	6,639	7,571	516	7,055	10,467	807	9,660	ארצות הברית
3,315	1,182	2,133	-	-	-	4,111	1,971	2,140	בריטניה ⁽⁵⁾
3,476	2,092	1,384	4,782	3,258	1,524	3,463	2,104	1,359	צרפת
2,972	2,651	321	4,037	3,660	377	2,913	2,681	232	גרמניה
3,623	1,105	2,518	5,682	1,621	4,061	3,901	1,466	2,435	אחרות
20,544	7,549	12,995	22,072	9,055	13,017	24,855	9,029	15,826	סך הכל החשיפות למדינות זרות
101	66	35	110	66	44	94	49	45	מזה: סך החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה
563	130	433	510	104	406	553	101	452	מזה: סך חשיפות למדינות LDC
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות עם בעיות נזילות

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית כוללת סך של 5,062 מיליוני שקלים חדשים אשר עיקרו בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערביות חוק מטר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 30 ביוני 2018 - 6,686 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2018 - 4,794 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים בדבר עדכון מקדם ההמרה לאשראי (CCF) המוחל על ערביות להבטחת השקעות של רוכשי דירות על פי חוק המכר, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.
- (5) ליום 30 ביוני 2018 החשיפה לבריטניה לא עלתה על סף הדיווח הנדרש על פי הוראות הדיווח לציבור של בנק ישראל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾⁽²⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

חשיפת אשראי נוכחית		חשיפת אשראי נוכחית		סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		דירוג אשראי חיצוני
לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	
30 ביוני 2019								
6,030	6,079	5,204	826	875	-	-	-	AAA עד AA-
307	316	260	47	56	-	-	-	A+ עד A-
36	45	7	29	38	-	-	-	BBB+ עד BBB-
26	26	26	-	-	-	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
6	6	-	6	6	-	-	-	ללא דירוג
6,405	6,472	5,497	908	975	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים			
30 ביוני 2018								
7,553	7,642	6,951	602	691	-	-	-	AAA עד AA-
433	588	324	109	264	-	-	-	A+ עד A-
33	33	-	33	33	-	-	-	BBB+ עד BBB-
20	20	20	-	-	-	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
1	1	-	1	1	-	-	-	ללא דירוג
8,040	8,284	7,295	745	989	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים			
31 בדצמבר 2018								
5,860	5,967	5,040	820	927	-	-	-	AAA עד AA-
281	297	271	10	26	-	-	-	A+ עד A-
60	60	57	3	3	-	-	-	BBB+ עד BBB-
20	20	20	-	-	-	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
1	1	-	1	1	-	-	-	ללא דירוג
6,222	6,345	5,388	834	957	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים			

נכון לימים 30 ביוני 2019, 30 ביוני 2018 ו-31 בדצמבר 2018 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו.

סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שווייץ וצרפת.
- (2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 5,062 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 ביוני 2019 (ליום 30 ביוני 2018 - 6,686 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2018 - 4,794 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לויים בענף הנדל"ן בישראל וכן, ערבויות והתחייבויות נוספות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגזרים החתומים על הסכמי התחשבות נטו.
- (6) בגין קיזוז הפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בביירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 11.1. לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקללות בהתאם לכללי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בביירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירוג והתפתחותו

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדירוג. הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדירוג כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפיזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נטולי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, שקטן בעת האחרונה עקב הוראות בנק ישראל, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת החזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטחון הנכסי.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירוני הכנסה ועוד), וביצוע מגוון תרחישי קיצון, הבוחנים את השפעת גורמי המאקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שיעור האבטלה ושיעור הריבית. לבנק מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מהווה חלק ממערך הניטור הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירוג, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנים מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות מוגדר במספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את פרמיית הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נוטל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בהנהלת הבנק, בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשיכים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האובליגו בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש יוני 2019) עומד על כ-52.5% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן). הבנק אומד, בנוסף, את שיעור המימון ה"אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדירוג, הגלומה במלאי המשכנתאות בתיק. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדירוג, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)

	מחצית ראשונה 2018	מחצית ראשונה 2019
משכנתאות שבוצעו (לדיוור ולכל מטרה)	10,455	11,134
מכספי הבנק	6.5	
מכספי האוצר:		
הלוואות מוכונות	141	185
הלוואות עומדות ומענקים	37	46
סך הכל הלוואות חדשות	10,633	11,365
הלוואות שמוחזרו	1,123	1,332
סך הכל ביצועים	11,756	12,697
מספר לווים (כולל מיחזורים)	22,124	21,623

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיוור⁽¹⁾ ליום 30 ביוני 2019 (במיליוני שקלים חדשים):

סך הכל	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 10 שנים ומעלה		גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) 5-10 שנים		גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) 2-5 שנים		גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) 1-2 שנים		גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים עד 3 חודשים		שיעור החזר מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
	סך הכל	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה		
74,252	6,313	18,958	25,844	11,403	8,901	2,833	35%	60%				
13,051	1,380	5,221	4,110	1,239	848	253	50%-35%	60%				
1,906	506	1,359	37	4	-	-	80%-50%	60%				
198	88	110	-	-	-	-	מעל 80%	60%				
33,720	1,379	8,672	14,159	4,239	3,904	1,367	35%	75%-60%				
4,686	363	1,823	1,698	413	298	91	50%-35%					
496	127	356	13	-	-	-	80%-50%					
42	18	24	-	-	-	-	מעל 80%					
3,350	1,060	947	320	436	479	108	35%	75%				
667	346	205	38	36	31	11	50%-35%					
136	110	26	-	-	-	-	80%-50%					
26	25	1	-	-	-	-	מעל 80%					
132,530	11,715	37,702	46,219	17,770	14,461	4,663						

סך הכל

מזדה:

סך הכל	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 10 שנים ומעלה		גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) 5-10 שנים		גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) 2-5 שנים		גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) 1-2 שנים		גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה) עד 3 חודשים עד 3 חודשים		הלוואות שניתנו בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים אחוז מסך האשראי לדיוור הלוואות בריבית משתנה:
	סך הכל	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	ומעלה	
6,946	227	1,794	2,586	1,042	996	301	6.5%	6.9%	5.9%	5.6%	4.8%
5.2%	1.9%	4.8%	5.6%	5.9%	6.9%	6.5%					
39,493	4,611	12,065	12,507	4,874	4,137	1,299					לא צמודות בריבית פריים צמודות למדד ⁽³⁾
4,854	2,195	2,503	81	19	43	13					במטבע חוץ ⁽³⁾
4,148	274	1,512	1,149	713	393	107					
48,495	7,080	16,080	13,737	5,606	4,573	1,419					
29.8%	39.4%	32.0%	27.1%	27.4%	28.6%	27.9%					הלוואות לא צמודות בריבית פריים מסך האשראי לדיוור
3.7%	18.7%	6.6%	0.2%	0.1%	0.3%	0.3%					הלוואות צמודות למדד בריבית משתנה מסך האשראי לדיוור
3.2%	13.2%	3.1%	0.8%	2.7%	3.5%	2.6%					הלוואות בשיעור מימון גבוה מ-75% מסך האשראי לדיוור

(1) יתרת הלוואות לדיוור לאחר הפרשה לפי עומק הפיגור.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות ל"קבוצות גיל" בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, וכן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר. בנוסף, מחזורים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משייכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה.

(3) אופן טיפול זה רלוונטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחזרו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

מאפייני תיק האשראי לדירור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור ההחזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדירור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי בירידה משמעותית במאפייני הסיכון של הלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 30 ביוני 2019).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדירור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום הלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 30 ביוני 2019 עומד על 52.5%, בהשוואה ל-53.6% ביום 30 ביוני 2018 ול-52.6% ליום 31 בדצמבר 2018. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 132.5 מיליארדי שקלים חדשים, כ-96.8% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את הלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור הלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת הלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדירור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון ההיסטורי. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-1.1 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.8% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 30 ביוני 2019, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדירור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-3.9%. בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-6.8%, בהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-19.3% ובסך כל הלוואות, בשיעור של כ-11%.

שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדירור של הבנק הינו 2.7% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, 3.5% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, ו-2.6% באשראי שניתן ברבעון השני של שנת 2019.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדירור משמש מדד למידת הביטחון של הלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של הלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור ההחזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור ההחזר הממוצע בתיק האשראי לדירור של הבנק הוא 26.3%. כ-84% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור ההחזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.2%). כ-13.9% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-39.4%). כ-1.9% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 50% עד 80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: 59.5%) וכ-0.2% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-92%).

הלוואות ששיעור ההחזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת ההחזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאוד שלגביה שיעור ההחזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן וליכולת ההחזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדירור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

הנחית הפיקוח על הבנקים מיום 3 במאי 2011, הגבילה את חלק הלוואה שניתן בריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה של 5 שנים ל-33% מסך הלוואה לכל היותר. על פי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 29 באוגוסט 2013 נקבע בנוסף, כי תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואות לדירור בהן היחס בין חלק הלוואה בריבית משתנה לבין סך הלוואה עולה על 67%, וזאת ללא תלות בתדירות שינוי הריבית.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייצג ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב הלוואה.

היקף הלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-10.3 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-7.8% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת ההחזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף הלוואה

היקף הלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 30 ביוני 2019 ל-6.9 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-5.2% בלבד מתיק האשראי לדירור של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדירור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 30 ביוני 2019 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור

סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור מעל 90 ימים ⁽⁴⁾	יתרות מעל 6 ימים	בפיגור של 90 יום או יותר		בפיגור של 90 יום או יותר		סך הכל
			מעל 15 ימים	מעל 6 ימים	מעל 15 ימים	מעל 6 ימים	
302	38	256	202	15	16	23	8
118	6	112	111	1	-	-	-
1,929	83	1,325	126	100	261	838	521
205	39	166	87	46	33	-	-
1,724	44	1,159	39	54	228	838	521

- (1) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדירור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
 (2) הלוואות בהן נחתם הסדר החזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.
 (3) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
 (4) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדירור, ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים.

הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק.

הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות היחידות העסקיות, לשפר את התהליכים העסקיים העיקריים הכרוכים בפעילותם, ועל ידי כך, להגדיל את הערך העסקי, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי.

סיכון אבטחת מידע וסייבר - סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון סייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

סיכון טכנולוגיית המידע - סיכון הנובע מכשל של מערכות הבנק כתוצאה מליקויים בזמינות וביצועי המערכות, ביצועים לא נכונים וחוסר תמיכה של המערכות בצרכים העסקיים של הבנק.

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית.

במהלך הרבעון השני של שנת 2019 ובהתאם לתוכנית העבודה בנושא המשכיות עסקית, בוצעו מספר תרגילים באתר הגיבוי, בין היתר: תרגול עובדי החטיבה הפיננסית במעבר לאתר משני כולל הפעלת חדר עסקות, תרגול העתקת עובדים ותפעול רצפת הייצור של החטיבה הטכנולוגית באתר הגיבוי. בנוסף וכחלק ממדיניות הבנק לחיזוק המשכיות העסקית של שלווחותיו בחוץ לארץ, התבצע מיפוי וסקירה של הערכות השלוחות בנושא.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים סייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיה ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר.

מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367 ובכלל זה מנגנוני הזדהות, אופן שליחת מידע ללקוחות וזיהוי פעולות חריגות.

רמת הסיכון במהלך הרבעון השני של שנת 2019 נותרה בינונית. במהלך רבעון זה, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפות דיוג) במסגרתם נגנבו פרטי הזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה הנוספים, בתהליכי העברות כספים, שהופעלו במהלך הרבעון הקודם, ועל אף ניסיונות הונאה אלו לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות.

הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת להמשיך ולצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון טכנולוגיית המידע

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלים מערכתיים כגון: תקלות מערכת ובהיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי, גילן של המערכות הקיימות בבנק ומעבר בנק יחב לפלטפורמה חדשה, הבנק סיים תהליך לבחינת מעבר מערכת הליבה של שוק ההון של הבנק למודול שוק ההון של פלטפורמה חדשה והחל בפרויקט ברבעון הראשון של שנת 2019. כמו כן לאחרונה אושר פרויקט משמעותי נוסף שעניינו החלפת מערכת ה-CRM במטרה להעצים את השירות האישי לכל לקוח.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הוגדר, במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים והוא כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם וכן "כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים". החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטוחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק. ברבעון השני של שנת 2019, רמת הסיכון המשפטי נותרה נמוכה-בינונית, בדומה להערכה ברבעון הראשון של שנת 2019.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון שוק וריבית

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.

סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזערי, על פי מדיניות הבנק. מבנה הבנק המוטה תיק משכנתאות, מייצר שימושים לטווחים ארוכים, אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות. הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון השני של שנת 2019, ירדה מרמת סיכון בינונית לרמת סיכון נמוכה-בינונית, בעקבות ההערכה המחודשת של עוצמת סיכון הריבית.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	מחצית ראשונה	מחצית ראשונה
2018	2018	2019
537	577	626
640 (פברואר)	640 (פברואר)	626 (יוני)
537 (דצמבר)	549 (ינואר)	431 (מרץ)

מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן. תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל, לבחינת איכות מודל ה-VAR.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽¹⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

30 ביוני 2019 - שינוי בשווי הוגן						
מטבע ישראל לא צמוד	מטבע ישראל צמוד למדד	מטבע חוץ דולר	מטבע חוץ אירו	מטבע חוץ אחר	סך הכל	
451	(1,362)	174	50	17	(670)	עלייה של 2%
(1,516)	889	(182)	(18)	(17)	(844)	ירידה של 2%
30 ביוני 2018 - שינוי בשווי הוגן						
מטבע ישראל לא צמוד	מטבע ישראל צמוד למדד	מטבע חוץ דולר	מטבע חוץ אירו	מטבע חוץ אחר	סך הכל	
(330)	(1,770)	15	(40)	-	(2,125)	עלייה של 2%
828	2,153	4	45	-	3,030	ירידה של 2%
31 בדצמבר 2018 - שינוי בשווי הוגן						
מטבע ישראל לא צמוד	מטבע ישראל צמוד למדד	מטבע חוץ דולר	מטבע חוץ אירו	מטבע חוץ אחר	סך הכל	
(289)	(2,076)	46	(43)	(1)	(2,363)	עלייה של 2%
757	2,522	(30)	48	-	3,297	ירידה של 2%

(1) מחושב על סמך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת עריכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. סיכון שוק בתיק הסחיר של הבנק, שמורכב בעיקרו מתיקים המנוהלים בחדר עסקאות, מנוהל באמצעות מגבלות כמותיות המוגדרות לכל תיק בהתאם לפעילות. יתרות עובר-ושב זכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים. הבנק ביצע במהלך שנת 2018, בחינה מקיפה למתודולוגית אמידת הסיכון, בהתאמה לפרקטיקה המקובלת ביישום עקרונות באזל. בעקבות כך, שיטות המדידה ומגבלות הסיכון עודכנו במדיניות הבנק ברבעון הראשון של שנת 2019, כך שתשקף באופן מהימן יותר את חשיפת הריבית, לרבות ההשפעות הדינמיות של האופציות ההתנהגותיות הגלומות בתיק המשכנתאות ובפיקדונות, התלויות בריבית. כמו כן, עקומי ההיוון עודכנו מעקומי זירו לעקומי מחירי המעבר. בהמשך לכך, מדידת סיכון הריבית ירדה בצורה מהותית.

הבנק קבע תיאבון סיכון בשיעור של 13.5% מההון, בתרחיש זעזוע סטנדרטי לקיצון, תרחיש PV02, קרי, תזוזה מקבילית של 2% בעקומים. כמו כן הוגדרו קווים מנחים של ההנהלה ברמות סיכון נמוכות יותר, ועבור תרחישי המייצגים מהלך עסקים רגיל.

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2018
שקל	מט"ח ⁽²⁾	שקל	סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל
14,095	(343)	10,731	13,752	(49)	10,682
(3,346)	16,014	9,993	12,668	66	10,059

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾

מזה: תיק בנקאי

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2018
שקל	מט"ח ⁽²⁾	שקל	סך הכל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל
552	127	679	139	87	139
528	160	688	148	87	148
(501)	(133)	(634)	(50)	(88)	(50)
(483)	(165)	(648)	(55)	(79)	(55)
(102)	24	(78)	(378)	(35)	(378)
371	18	389	438	60	438
479	93	572	385	105	385
(461)	(94)	(555)	(401)	(109)	(401)

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

שינויים לא מקבילים

התללה⁽³⁾

השטחה⁽⁴⁾

עליית ריבית בטווח הקצר

ירידת ריבית בטווח הקצר

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.

(2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(3) ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.

(4) עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית:

ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2018	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2019	ליום 30 ביוני 2018
הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽²⁾	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽²⁾	הכנסות ריבית	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽²⁾
570	279	464	849	260	724
684	226	464	910	256	720
(86)	(280)	(303)	(366)	(259)	(562)
(188)	(226)	(303)	(413)	(255)	(558)

שינויים מקבילים

עלייה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

ירידה במקביל של 1%

מזה: תיק בנקאי

(1) כולל השפעת שווי הווג, רווחים (הפסדים) מפעילות באגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

רגישות ההכנסה חושבה בהתבסס על פריסה של יתרות העובר-ושב בהתאם למודל המקובל בבנק. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים.

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשיעור חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 30 ביוני 2019, גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

תרחיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾	תרחיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾	תרחישים	תרחישים	תרחישים	תרחישים
ירידה מקסימלית	עלייה מקסימלית	ירידה של 10%	ירידה של 5%	עלייה של 5%	עלייה של 10%
(125.4)	128.7	(1,397.6)	(698.8)	636.9	1,273.8
(0.2)	2.3	30.2	5.0	2.8	(3.1)
2.7	(1.3)	4.2	2.1	(1.5)	1.3
0.3	-	3.6	0.7	(0.1)	0.3
0.3	0.4	(5.3)	-	0.4	0.3
0.4	(1.4)	0.6	0.3	(0.4)	(0.9)

(1) תרחיש קיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשיעור החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

(2) רגישות הון לעלייה וירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 382.1 ו-(419.3) מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק. לפרטים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה, וכן ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2018.

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.

סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות.

סיכון הנזילות בכפוף למגבלות הדירקטוריון וההנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 לא נרשמו חריגות מסגבלות הדירקטוריון.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 לא נצפו אירועים חריגים מהותיים. יצוין, כי במהלך חודש מאי 2019 העלה הבנק את רמת הכוונות לכוונות מוגברת, עקב האירועים הביטחוניים שנרשמו באזור עוטף עזה והדרום. בפועל לא נצפו כל אירועים ו/או אינדיקטורים שיש בהם בכדי להצביע על התממשות של אירוע נזילות. לאחר מספר ימים, בעקבות החזרה לשגרה, הוחלט בבנק לחזור למצב עסקים רגיל. לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון המימון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים.

מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן, הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. ברבעון הנוכחי המשיך הבנק בפעילותו לגיוס מקורות המימון והפחתת סיכון הריכוזיות. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך.

לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחותיות במקורות המימון לעיל.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2019

יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 - "יחס כיסוי נזילות", הדרישה הרגולטורית המזערית הינה 100%. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כרית ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2019 יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סול" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342, כפי שתואר לעיל.

יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון השני של שנת 2019 הסתכם ב-118%. כאמור לעיל, במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ליום 30 ביוני 2019 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-10.3 מיליארדי שקלים חדשים.

גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 חלה עלייה בירת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של 199.5 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2018, להיקף של 205.2 מיליארדי שקלים חדשים ביום 30 ביוני 2019, גידול של 2.9%.

במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של 148.8 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 2.1% לעומת סוף שנת 2018. במגזר צמוד המדד גדל היקף פיקדונות הציבור ל-15.5 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 7.5% ובמגזר מטבע חוץ עלה היקף פיקדונות הציבור ל-40.8 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 3.8% לעומת סוף שנת 2018.

לפרטים נוספים בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות".

סיכון הציות נותר ללא שינוי במהלך הרבעון השני של שנת 2019 והוא מוגדר נמוך-בינוני.

הערכת הסיכון נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, והמשך שיפור הבקרה ותדירות ההדרכות, והמשך ייעול תהליכי העבודה בתחום.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הציות והרגולציה ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי אכיפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה הגבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ; בפעילות עסקית שמקיימים נציגי הבנק במדינות זרות וביחס לכספים של לקוחות ישראלים פרטיים המושקעים בחוץ לארץ.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act, וכן QI - qualified intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (OECD - Common Reporting Standard - CRS).

תיאבון הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי.

סיכון חוצה הגבולות נותר ללא שינוי במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הבנק מנהל את הסיכון, בין היתר, על ידי עדכון

נהלים, סיכון תהליכי עבודה, קיום הדרכות וקביעת סניפים מתמחים לפעילות מול לקוחות אלה.

הבנק מקיים באופן שוטף מבצעי טיוב לעדכון ותיקוף המידע הקיים על לקוחותיו. ברבעון השני של השנה הבנק ביצע את הדיווח הראשון בהתאם לתקנות ה-CRS בגין שנת 2017 ונערך לביצוע הדיווחים בהתאם לתקנות ה-CRS ובהתאם לתקנות ה-FATCA לשנת 2018.

לפרטים נוספים בדבר סיכון חוצה גבולות ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מאי ציות להוראות איסור הלבנת הון ומימון טרור.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מאיסור הלבנת הון ומימון טרור הינו אפסי.

סיכון איסור הלבנת הון נותר ללא שינוי במחצית הראשונה של שנת 2019 והוא מוגדר נמוך-בינוני, זאת לאור המשך פעילות אינטנסיבית של הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון, וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות. המערכת הטכנולוגית לאיתור פעילות בלתי רגילה ולדיווחים פועלת בצורה שוטפת בסניפים ומאפשרת בקרה הדוקה על הפעילות הבנקאית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2019

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול גם לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2019 לא אירעו אירועים שהשפיעו לרעה על מוניטין הבנק. לפרטים נוספים בדבר סיכון המוניטין ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי-עסקי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אסטרטגי-עסקי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון, מהותיות הסיכון האסטרטגי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 27 בנובמבר 2017, התקשר הבנק בהסכם עם בעלי מניות בנק אגוד לרכישת 100% מבנק אגוד ומיזוגו עם הבנק בדרך של החלפת מניות.

לפרטים נוספים בדבר החלטת ממלא מקום הממונה על התחרות להתנגד למיזוג בנק אגוד עם ולתוך בנק מזרחי טפחות, ובדבר תוספת להסכם עם בעלי המניות בבנק אגוד, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לעיל, וכן בדוחות הכספיים לשנת 2017, דוח מידי מיום 30 במאי 2018 (מספר אסמכתא 01-053347-2018), דוח מידי מיום 25 ביוני 2018 (מספר אסמכתא 01-060643-2018), דוח מידי מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא 01-072859-2018), דוח מידי מיום 8 ביולי 2019 (מספר אסמכתא 01-070000-2019).

התממשותה של עסקת רכישת בנק אגוד, אם וככל שתתממש, תאתגר את הבנק בשל מהלך המיזוג התפעולי של שני הבנקים לצד המשך מימוש יעדי התוכנית האסטרטגית הקיימת של מזרחי טפחות.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי-עסקי ראה דוח הסיכונים לשנת 2018 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפות בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2018. לפרטים בדבר שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ובמכשירים נגזרים וחשבונאות גידור ראה פרק שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים לעיל.

בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקרות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

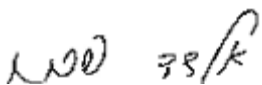
הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקרות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר לנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

בהמשך להתאמת הבקרות והנהלים לגבי הגילוי הנוגעות לשינוי מבנה הדוחות הכספיים אשר בוצעו בשנת 2018, בוצעו במחצית הראשונה של שנת 2019 התאמות נוספות הנוגעות לדוחות כספיים רבעוניים. הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 30 ביוני 2019 את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2019, הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

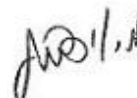
שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון השני של שנת 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אלדד פרשר

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

רמת גן, י"א באב התשע"ט

12 באוגוסט 2019